

Kő-Szabó Imre

**Hátrahagyott
lábnyomok**

Vác – 2023

Kő-Szabó Imre: Hátrahagyott lábnyomok (novellák)

A könyvet ajánlom

Dr. Györgypál Katalin-nak.

a

KLÁRIS Irodalmi-kulturális folyóirat

főszerkesztőjének

Vác – 2023

**A kötetben szereplő írások
megjelentek:**

**KLÁRIS 2023 című antológiában, továbbá
online magazinokban:**

**Hetedhéthatár
Irodalmi Epreskert 5
Holnap Magazin
Kiskegyed
Kalamáris**

**ISBN: 978.615-6725-00-4 (PDF)
ISBN: 978-615-6725-01-1 (ePUB)**

**Minden jog fenntartva
© Kő-Szabó Imre**

Vác – 2023

**A könyv borító fotóját, valamint a könyvet illusztráló
fotókat a NET-en díjmentesen felhasználható fotók közül**

válogatta:

Dr. Szepes András
ny. főiskolai docens

**A könyv szerkesztői munkálatait,
valamint, digitalizált formai munkálatait**

végezte:

Dr. Szepes András
ny. főiskolai docens

Vác – 2023

Mottó

(két, híres mondás a háborúról, valamint
a békéről)

- „A harcot, melyet őseink vívtak, békéssé
oldja, az emlékezet.”

(József Attila magyar költő)

- „A háborút az ellenségeink ellen vívjuk,
a békét pedig a barátaink ellen.”

*(De Gaulle Charles francia tábornok,
Köztársasági elnök)*

Szerző a könyvről:

Amikor közre adom ezt a novella gyűjteményt, amely a háborúról és a békéről szól, az jut az eszembe, hogy jelenleg is folyik a háború a föld több pontján.

Mi is a háború? – kérdezheti bárki. Paul Valery az elmúlt század kiemelkedő francia költője írta:

„Háború: egymást nem ismerő emberek mészárlása olyan emberek hasznára, akik ismerik egymást, de nem mészárolják le egymást.” Ez az idézet mennyire jellemző a napjainkban, határunk közelében folyó embertelen háborúra.

Dr. Edith Éva Eger, a magyar származású, évek óta Amerikában élő pszichológus, aki maga is megjárta Auschwitz poklát, ma jócskán túl a kilencvenes évein, így fogalmazott: *„történelemnek van hajlama arra, hogy ismétlje önmagát.”* És vallóban így van, hiszen a történelemből tudjuk, hogy nagy hódítók, sorakoznak fel a történelem lapjain. Ezek a hódítók „munkájuk” során nem kíméltek semmit, mindenhol ott hagyták lábnyomukat. Aztán ezek a „lábnyomok” tragédiák sokaságát halmozták fel.

A nagy orosz író Lev Tolsztoj fogalmazta meg: *„A háború a tétlen és könnyelmű emberek kedvelt mulatsága.”* Egy görög mondás szerint a háború

után békét kell kötni. (*A háború vége után köss szövetséget.*) És ez valóban így helyes. Ne legyen több háborús „lábnyom”.

A béke lábnyomai, fogalmazta meg Krúdy Gyula, mikor ezt írta: *„az éjszaka, apró, sűrű hó hullott, amely behintette a tegnapi lábnyomokat a szigeten.”* Ahol önfeledten gyerekek sokasága szaladgált, játszott.

Madár János költő Rekviem című versében írja: *„Mint az elhagyott lábnyomok, /bele vesznek az alvadt, időben/ éveink csak a gyermekkor apró cserepei / villannak meg néha a hatalmas ég alatt.”*

A szerző

Tartalomjegyzék

A háborúról történetek

A könyvben közölt írások

a következő oldalon található

Tartalomjegyzék szerint [11. oldaltól](#)

Az életről, békéről történetek

A könyvben közölt írások

a következő oldalon található

Tartalomjegyzék szerint [29. oldaltól](#)

I. A háborúról:

- „Az erőszak a gyengék végső menedéke.”
(*Isaa Asimov – orosz származású, amerikai író*)
- „A háború a tétlen és könnyelmű emberek kedvelt mulatsága.”
(*Lev Tolsztoj orosz író*)
- „Könnyebb háborúzni, mint békét kötni.”
(*Geores Clemenceau egykori francia miniszterelnök*)

ÍRÁSOK:

<u>Négy katona</u>	<u>12</u>
<u>Elszórt halottjaink</u>	<u>19</u>

II. A békéről:

- „A béke egy mosollyal kezdődik.”
(*Teréz anya, születési nevén: Agnes Gonxha Bojaxhiu, albán származású, Nobel békedíjas, római katolikus apáca*)
- „A békét nem lehet erőszakos emberekkel fenntartani, csakis megértéssel lehet elérni.”
(*Albert Einstein, Nobel díjas, elméleti fizikus*)
- „Háborút nyerni könnyű, de békét, azt már sokkal nehezebb.)
(*Xavier Becerra, amerikai politikus, jogász*)

ÍRÁSOK:

<u>Barna kockás sál</u>	<u>30</u>
<u>Pár hét a sebészetben</u>	<u>36</u>
<u>ÁBC szerelem</u>	<u>42</u>
<u>A kékszemű lány, gépelni tanul</u>	<u>49</u>
<u>Főtt csülök</u>	<u>57</u>
<u>Fedora típusú kalap</u>	<u>62</u>
<u>A 8-as petróleum lámpa</u>	<u>68</u>
<u>Rohanva (filmnovella)</u>	<u>73</u>
<u>Hegesztő leszek</u>	<u>77</u>
<u>A megélt változás</u>	<u>84</u>
<u>Kázmér és Zsó</u>	<u>88</u>
<u>Különös albérlet</u>	<u>94</u>
<u>Nyugdíjas lakatos, majd kertész</u>	<u>96</u>
<u>Megpecsételt ígéret</u>	<u>103</u>
<u>Szabad lélek</u>	<u>109</u>
<u>Az ima</u>	<u>112</u>
<u>Dömötör bácsi és a kutya</u>	<u>114</u>
<u>A Vállalkozó</u>	<u>118</u>

A háborúról

Négy katona

Több mint hetven év, telt el az eseményektől számítva. Az évek mégsem homályosították el azokat az időket. Szinte belevésődtek az emlékezetbe. A front időszak volt, érzelmekre, létre, tudatra nehezedve. Négyféle, más-más ruhás katonával találkoztam ebben a sorsfordító időszakban. Gyerek fejfel rakároztam el az akkori eseményeket, melyek az idő távlatából sem változtak.

Egy júniusi napon érkeztek meg a városba a német katonák. Már akkor nagy volt a felfordulás. A sárga csillagokat régen felvarratták, a gettó zárt terület volt. A katonáknak az Akácfa utcában jelöltek ki, egy házat. A lakók elköltöztek, vagy elvitték őket, ezt nem lehetett tudni. Hová lettek, nem kérdezte és nem is tudta senki. Este még ott látták őket, reggel, pedig már, német katonák voltak a házban. Én nyolc éves voltam akkor, ezt onnan tudom, hogy második osztályba jártam. Az osztályt később ugyan ismételnem kellett, mert a légiriadók miatt, nagyon sokat hiányoztam. A katonák érkezését nekem Kovács Feri mondta, kint a sarkon másnap délelőtt. - Láttad őket? – kérdeztem, mert nem akartam elhinni. - Láttam persze, most jövök onnan – mondta és büszke volt, hogy az elsők között lehetett, aki találkozott velük. - Milyenek? – tettem fel a kérdést bizonytalanul. - Szépek! – mondta. Én elcsodálkoztam, hogy lehet egy katona szép? Biztos észrevette rajtam, mert még hozzá tette: - Szépek, mert olyan szép ruhájuk van, meg csokoládét is adnak! – és bizonyítás képen, zsebéből elővett egy nagydarab csokoládét.

Ez már imponáló volt, én is akartam látni őket.

- Gyere! – hívtam, mert egyedül nem mertem odamenni.

Az Akácfa utcában a házat nem lehetett eltéveszteni, mert kint az utcán legalább harminc gyerek bámészkodott. Az utcai ablakok nyitva voltak és egy gramofonból, indulók harsogó hangjai töltötték meg a környéket.

Kovács Ferivel a túloldalon álltunk meg, szembe a házzal. Mondtam neki, ne menjünk közelebb, mert én félek. Onnan figyeltük a katonákat meg a többi gyereket. A katonák vidámak voltak, énekeltek, a gyerekek, pedig kíváncsiak.

Egy szőke hajú, fiatal katona, kiült az ablakba.

- Achtung! – kiáltotta és egy csomó csokoládét dobott a bámészkodó gyerekek közé. Hirtelen nagy ordítás keletkezett. A srácok a csokoládéra vetették magukat. A csokoládé kevesebb volt, mint a gyerekek száma, így szórakoztató volt a nagy tülekedés, lökdösődés. A katonák ezen jól mulattak. A következő dobásnál, Kovács Feri is a „harcolók” közé vetette magát. Engem gyávának mondott még mielőtt harcba indult.

A túloldalról a szőke hajú német katonát néztem, amint ott ült az ablakban. Magabiztosan tekintett le a srácokra, élvezte ezt a játékot. Később egy hasonló kinézetű katona jelent meg az ablakban. Ferit magához intette. Mondott neki valamit, azt én a távolság miatt nem értettem, csak később láttam, hogy újabb játékot találtak ki.

A katona kiugrott az ablakon. A leoldott derékszíjával megkötötte Feri lábát és kezét. Egy másik fiúnak csokoládét adott, aki azt Kovács Feri szája elé tartotta. Ugrálva harapni kellett volna belőle, de mindig elhúzta.

Feri erőlködve szökdécselt, a katonák nevettek rajta. Az egyik ugrásnál, egy fiatal katona gáncsot vetett neki. Feri nagy csattanással vágódott végig a járdán. A nevetés elnyomta az indulók harsogó hangját és senki sem figyelt összetört, vértől eltorzult arcára. Ilyenek voltak az első katonák.

Aztán három hónap telt el és egy reggel, nagy kiabálásra ébredtem. Érdekes egyenruhás emberek nyüzsögtek házunk udvarán. Később tudtam meg, hogy román katonák és vonulnak visszafelé, mert közeledik a front. Ez ismeretlen volt számomra. Nem tudtam a jelentését sehogy sem megérteni. – Vajon mit jelenthet a front? Két hét múlva, már ezt is tudtam. A román katonák hat napig maradtak nálunk. Nem voltak sokan, állandóan négyen, egyszer-egyszer többen, akik hoztak, vagy vittek valamit. A konyha működött itt. Én nem mentem közel hozzájuk, csak a folyosó lépcsőjéről figyeltem az ebédosztásokat. Mind a hat nap ebédre gombócot főztek. Nagyon szerettem a tésztát már gyerekkoromban, és sóvárogva néztem ebédjüket. Kérni, azért nem volt bátorságom.

Egyik délben is ott ültem a lépcsőn és néztem őket. Anyám elment, valami ennivalót venni, vagy cserélni, mert

már ekkor nehezen lehetett bármit kapni. Neki mindig sikerült. Az egyik katona osztotta a levest meg a gombócot. Az ebédre felsorakozott katonák állva ettek és evés közben sokat beszéltek. Beszédjüket nem értettem, gyorsan pergett a nyelvük. A házba nem jöttek be egyszer sem, csak az udvaron álltak, meg egy sárga színű sátorba mentek be, amely a konyha közelében volt felállítva.

A katonák ebéd után lassan szétszéledtek. A kondért leemelték a kihűlt tűzhelyről, és mosogatni kezdtek. Az a katona, amelyik osztotta a gombócot, egyszer csak intett a kezével, hogy menjek oda. Félve közelítettem meg, ő csak unszolt, de hogy mit mondott, azt nem értettem. Villára szúrt gombóccal kínált és mosolyogva nézte, ahogy eszem. Megint mondott valami, de ez is felfoghatatlan volt számomra, a mellette álló katona fordította:

- Hozzál egy tányért! – mondta csendesen.

A tányérra vagy tíz gombócot rakott, a cukortól olyanok voltak, mintha friss hó esett volna rájuk. Éhesen faltam a gombócokat, a katona is elégedett mosollyal nézte birkózásomat a tészta halommal. Másnapra nagyon beteg lettem, fájt a gyomrom, de ezeket a katonákat nem tudtam elfelejteni, gombócaikkal együtt.

A harmadik kinézetű katonákkal a front teljes visszavonulásánál találkoztam. A káosz óriási volt. Az országúton, hármasszlopban vonultak visszafelé az autók, szekerek, lóval vontatott ágyúk. A vonulás kelet felől, nyugat irányába tartott. A magyar katonák porosak, álmosak és nagyon fáradtak voltak. Már nem törődtek semmivel, közömbös arccal vonszolták magukat, csak egy volt a fontos, ép bőrrel megúszni.

Az orosz vadászrepülő, alacsonyan cirkáltak, váratlanul és hangos robajjal csaptak le a visszavonulókra. Emlékszem, szép őszi napsütés volt. Az autók korareggeltől, szünet nélkül özönlöttek. Az állandó motorzúgástól anyámnak fájt a feje. Szidta, ezt a nyomorult háborút, de ettől a szitkozódástól semmi nem változott.

Úgy délelőtt tíz óra lehetett, amikor hirtelen, éles motorzúgás hallatszott a levegőből, meg erős gépfegyverropogás zaja. Alig tudtam beszaladni az utcáról, amikor megjelent három vörös csillagos repülőgép és végig repültek az út felett. A forgalom hirtelen megbénult, a katonák a kocsik alá bújtak, meg az útszéli házakba szaladtak, ott keresve átmeneti menedéket. Így került hozzánk is, három magyar katona. Beszaladtak a szobába, majd kijöttek a folyosóra. Nem szóltak egy szót sem. Várták a repülőket. Azok pár perc múlva újból megjelentek és a katonák puskáikból tüzet nyitottak. A vadászgépek visszafordultak és erős gépfegyverropogással húztak el a ház fölött. A tetőn a cserepek összetörtek, csörömpölve csúsztak végig a bádoggal csatornán. Apám kérte, menjenek el, legyenek belátással rám és az öcsémre, de azok szó nélkül, tovább lövöldöztek, mintha megnémultak volna. Valószínű abban bíztak, hogy puskáikkal elhárítják a betolakodókat.

Újból eltelt három hét. Az ágyúzás zaja napról napra erősödött kelet felől. Ekkor már késő ősz volt. A forgalom eltűnt az útról. Olyan vihar előtti csendféle ülte meg az utcát, egy-egy távoli ágyúlövessel fűszerezve. Azt beszéltek az emberek, hogy jönnek az oroszok. Itt vannak már a szomszéd falu határában. Volt, aki találkozott is velük.

- Nagyok, erősek és durvák. A nőket nem kímélik, így beszélük – mondta a jól értesült, de erről senkit nem tudott meggyőzni. Félttem nagyon, ez a félelem egy gyerekben mindig jelen van, főleg, ha nem érti az összefüggéseket. Azért titkon szerettem volna találkozni velük. Nem is kellett sokat várni rájuk. Egyik reggel az úton érdekes teherautók jelentek meg. Ilyeneket még nem láttam soha, pedig végig néztem az egész visszavonulást. Az utcáról hangos kiabálást hallottam. Kíváncsi voltam, kiszaladtam. Egy orosz katona állt az utcai ajtóban. Apám, anyám és öcsém a folyosó végén, néztünk megtorpanva egymásra. A katona nagyhangú volt és erős léptekkel jött előbbre az udvaron. Géppisztolyát előre szegezte, apró szemét körbe járatta, mintha keresne valakit.

- Naruzsu! – mondta és kifelé intett az utcára.

Hirtelen nem tudtuk mitévők legyünk. Tétován indultunk anyánk után, aki követte az utasítást.

- Davaj! Davaj! – sürgetett bennünket.

Észre sem vettük, hogy apánk nincs velünk. Ott állt az orosz katona mögött. Intett kezével, hogy menjünk, mi gyerekek sírni kezdtünk.

- Találkozunk Kerekeséknél a tanyán! – kiáltotta utánunk. Nagyon féltünk. Lehet, hogy apámat már nem is látom többé – gondoltam. A szántóföldeken keresztül, ekkor már többen is jöttek. Ők is a tanyákra igyekeztek a városból. Volt, aki előrelátóan bőröndöt cipelt. Az emberek szótlanok voltak.

Másnap reggel apám megérkezett a tanyára. Nagy hátizsák volt a hátán. Örültem, hogy újból láthatom.

- A katona mondta, szedjem össze, ami kell és menjek, mert itt nagy harc lesz! – nyugtatott meg bennünket, gyerekeket.

A négy katona alakja éveken keresztül feltűnt emlékezetemben, ha a háborús időszakról esett szó.

Elszört halottjaink

Már az ezerkilencszáz negyvenes éveket írtuk, amikor az Ural szomszédságából visszavezényelték, Tóth Ferenc katona, lovas századát. Meglepetésként érte, hogy már nem előre kell menni, hanem lassan visszavonulunk. ez a visszavonulás némi reményt adott számára, hiszen visszafelé egyet jelentett a hazafelé iránnyal.

Nem tudja megmondani mióta várt már erre a parancsra, amely most bekövetkezett. Huszonhárom éves volt, reménye volt arra, hogy majd saját életet kezdhet odahaza a falujában.

A visszafele út keserves volt, a tél kegyetlen, csak a hideg maradt meg belőle, semmi más. Szinte centiről centire haladtak visszafelé. A Kárpátokon átvergődve már a tavasz illata köszöntötte őt és csapatát. A lovak is fáradtak voltak, a katonákba a lélek szinte, már csak háltni járt. Nem tudták mikor lesz ennek vége és meddig kell még hátrafelé jönniük, hogy végre otthonra leljenek.

Már április volt, amikor Debrecen közelébe értek. Itt valami különös szellő csapta meg Tóth Ferencet, szabadulni akart, szaladni innen a nem messzire lévő kis falujába. Innen vonult be úgy harmincnyolcban. Azóta eltelt öt év, borzalmasan soknak tűnt.

Ahogy haladt a csapat az országúton, egyre határozottabban fogalmazódott meg benne.

-Innen le kell lépni! – hogyan, azt még nem tudta, de biztos volt benne, megteszi. Csak ült a bakon és nézelődött. Mindenfelé szántóföldek. Az egyes területeket, a mezsgyéket hosszú fasorok választották el egymástól.

Némelyik mellett földút is volt, hogy a beljebb lévő földeket meglehessen közelíteni.

Már erősen szürkült, amikor egy olyan elágazás féléhez értek. Megálltak, pihenni kell, nekik is, meg a lovaknak is. Tóth Ferenc érezte itt a lehetőség, hogy lelépjen. Nem szólt a társának, intett, hogy a kisdolgát kell elintéznie. Az csak bólintott egyet és ült a bakon magába fordulva, kedvetlenül. Leszállt a kocsiról, a közeli bokrosba vette útját, és ahogy odaért, ment is tovább. Célba vette egy távoli fasor végét. A gyaloglás először könnyűnek tűnt, de ahogy távolodott a sártól egyre nehezebben tudott menni.

-Csak gyerünk! Kitartás! – mondta magának és egyre távolodott az ott hagyott szekértől. Arra megpróbált ügyelni, hogy kissé Kelet, de inkább Dél irányba menjen. Sejtette, hogy a falujának arra kell lennie. Apjával párszor járt Debrecenben, olyan vásár félén. Az utakat szegélyező fákat megjegyezte, mert tulajdonképpen az úton, csak a fák voltak érdekesek. Az Alföld lapossága más látnivalót nem produkált. Már vagy három órát gyalogolhatott, érezte távol került a főúttól. Síri csend uralta a tájat, meg az esti szürkület sötétbe hajló állapotát. Megállt, nincs értelme

ebben a sötétben tovább menni, úgy döntött, megvárja a hajnalt.

Keresett egy száraz helyet egy fa tövében. Leült és a hátát a fának támasztotta. Nem kellett sokáig várnia, egyszerűen elaludt. Már pirkadt, amikor felébredt. Körülnézett, a táj csendes, talán madár csicsergést vélt hallani. Semmi mozgás, pedig alaposan körbe járatta tekintetét.

-Indulni kell! – mondta önmagának. Aztán megfogalmazta, hogy az úttól távol kell tartania a magát. Könnyen megkérdeznék: - Maga katona, mit keres itt? Nem is tudja, mit válaszolna rá hirtelen. A fasorok, a dűlőutak lehetnek a támpontok meg az égtáj, amely szerinte észak-északnyugat irányt parancsolt számára.

Az elhatározását igyekezett betartani. Egésznap gyalogolt, már este lett, mikor egy olyan útelágazást pillantott meg távolról, ahol az apjával, kocsival mentek Debrecenbe. – Ez jó támpont! – mondta és hozzátette, innen már nincs messze a faluja. – Ha minden jól megy, még az éj leple alatt hazaérek! – bízta magát. Egy kis szusszanásra megállt. Összeszedte gondolatait. – Most már nincs megállás, még az éjszaka sötétsége alatt, haza kell érnem. Nem találkozhatok senkivel! Óvatosan, körültekintően! – foglalta össze önmagának.

Elindul a helyesnek vélt úton. Most is a földutakat, mezsgyéket választotta. Azokon biztosan ilyenkor senki sem kóborog. Minek is, hiszen éjszaka van, alszanak. Ment határozottan, nem kímélve önmagát.

A gyér holdvilágítás, mintha neki kedvezne, mert a holdat felhők takarták. Nem teljesen összefüggően, néhol nagy lyukakon időnként kikandikált. Ilyenkor, mint egy

lámpás mutatta számára, az út lehetőségét. Tóth Ferenc katona pedig csak gyalogolt. Már úgy érezte biztosan éjfél elmúlhatott. Ha így halad, olyan hajnal három, négy óra körül eléri a faluját és még észrevétlenül haza osonhat. Csak ne találkozzon senkivel, mert akkor vége mindennek! –Katonaszökevényyé változtam! – most állapította meg csak ezt a fogalmat. Nem lett idegesebb, tisztában volt vele, ha elkapják, mi várhat rá. De már elege volt ebből az öldöklő, örökösen vonulató seregből - összegezte.

Már megint gyalogolt vagy két órát, lehetett olyan hajnali három óra. A keleti horizont alján már világosabb volt az égbolt, Meg a lyukacsos felhők között kibújt Hold, megvilágította faluja apró templomának tornyát.

-Ez az én falum! - kiáltott fel hangosan örömeiben. Csendre intette magát, valószínű nem hallotta senki, de fő az óvatosság.

Odaért a falu szélső házához. Ezen az utcán végig kell mennie, aztán lesz egy kis utca, annak a végén van a nagymama háza. Oda megy először, majd a mama elmegy az öregekhez, apjához, hogy elmondja a hírt.

A nagymama háza egy eléggé kicsi ház volt, legalább is utcafrontról tekintve. Fehérre meszelve. Vagy az ötödik ház lehetett, de Tóth Ferencnek, amíg odaért, olyan érzése volt, mintha időtlen időig kellett volna gyalogolnia, hogy oda érjen. Halkan megkoptatta az ablakot, nem is kellett sokat várnia, a nagymama arca jelent meg. Rémület ült ki az arcára, kezével a szájához kapott, mint a tudta volna, most egy szó, egy sikoly végzetes lehet. Kinyitotta a bejárati ajtót, megölelték egymást.

-Gyere! Gyere! Gyorsan! – mondta és szinte húzta be a konyhába. Zavartnak látszott, annyit mondott hitelen: -

Hogy kerülsz ide? Szabadságon vagy? – ötlött fel benne a kérdés. Tóth Feri egy kicsit később válaszolt, hagyva időt a gondolkodásra. – Mama! Nem szabadság ez! – mondta tagoltan. – Egyszerűen, meglógtam!

-Jaj, fiam, ebből nagy baj lehet! – sopánkodott a nagymama. – Igen az! – intette nyugalomra a remegni kezdő nagymamat.

-Mostantól senkinek egy szót sem. Nem vagyok itthon. Ha kérdik, a fronton harcolok, Nem látott senki! – tette még hozzá és tényleg abban bízott, hogy idefelé, nem látta senki.

A nagymama észjárása rutinos volt. Gyorsan felfogta a helyzet fonákságát, veszélyét. Mondta is:

-Gyere, mindjárt abba a hátsó kamrába megyünk, ahol a terményt raktározzuk. Oda ritkában megy az ember. Van ott egy kis fekhely is – mondta a nagymama kisé izgatottan és már is tolt a Ferenc unokáját a belső helyiség felé. Tóth Ferenc belépett abba a bizonyos belső kamrába. A falon volt egy négyszögletes lyuk, olyan szellőzés céljából. Nem volt nagyobb, mint egy egész tégl, mégis jól beszűrődött a kinti világítás. Oldalt egy dikó féle, melyen lehetett aludni. Még egy szék is volt, igaz a háttámlája már régen kitört. Volt ott még egy nagy fahordó, kerti szerszámok, egy kézi permetező puttony, meg zsákok, melyben kukorica, meg búza volt. Csak a fehér fal világított. Körülnézett, a nagymama egy kis élelemmel jelent meg. – Egyél fiam! – mondta, aztán pihenjél! Majd elmegyek apádékhoz.

-Csak óvatosan, semmi feltűnés. Ezt mondja meg nekik is. Úgy csináljanak mindent, mintha nem történt volna semmi!

Ezt erélyesen mondta és a nagymamával megismételtette. Evett egy keveset, aztán lefeküdt. Úgy gondolta, itt biztonságban van, talán nem történik semmi. Számolgatni kezdett, ez a visszavonulás még eltarthat pár hónapig, aztán talán vége lesz ennek az értelmetlen cécónak. Aztán szabad lesz.

Este meglátogatta az apja. Szomorúnak látszott. Az óvatosságot ismét megbeszélték, az öreg megígérte, erre ügyelni fog. Anyja reggel jött el, mintha a nagymamát látogatná. Így teltek a napok, lassan, szinte mozdulatlanul. Csak a Tóth család volt feszült, de ebből egy szikrányit sem mutathattak. Tudták, a helyzet nagyon veszélyes. Megint eltel három nap. Úgy érezték, talán minden rendben lesz.

A negyedik nap a kocsma előtt megállt egy katonai dzsip. Orosz katonák voltak rajta, felfegyverkezve. Egy tiszt volt a parancsnok, meg három katona. Kérdőzködtek: -Dezertőr? Dezertőr? Aki sofőr volt, még azt is kérdezte, tört magyarsággal: - Szökevény? Szökevény? A körülállók némán csóválták a fejüket. Aztán várakoztak egy kicsit és végig hajtottak a falu főutcáján, majd elmentek.

A hír futótűzként terjedt, szökevényeket keresnek!

Ez a hír az öreg Tóth Ferenchez is eljutott. Komor arcot vágott és fiára gondolt, talán sikerül neki, ez a remény éltette. Aztán az is megfordult a fejébe, mi van akkor, ha elkapják? Az a ház kiskamrája talán biztonságos, vagy mégse? De mit lehet tenni? Kétségek között vergődött ezekben a napokban.

Aztán eljött az a bizonyos tizedik nap. A már említett dzsip keringett a faluban. Az utcákon végig futott, néhol megálltak, bementek a házba, végig kutatták. Aztán

folytatták megint, egyre idegesebben. Már délután három óra lehetett, amikor megálltak a nagymama házánál. A tiszt bement az udvarra és kérdezte a közbe kijött nagymamát:

-Dezertőr? Dezertőr? – nem várt választ, intett a katonáknak, akik bementek a házba. Hosszú néma, csendes szünet következett. Nem mozdult semmi, még a levegő sem mozgott.

Aztán harsány kiabálások között két katona kivezette Tóth Ferenc katonát. Aki megtört fehér arccal nézett az udvaron állókra.

-Dokument? – kérdezte idegesen a parancsnok. Még intett is a kezével, hogy gyorsabban. Tóth Ferenc nem válaszolt, nem kereste azt a bizonyos dokumentumot, csak állt lehorgasztott fejjel. A harmadik katona megjelent az udvaron, kezében a levetett katonai ruhák. Itt a bizonyíték! Itt a vég!

-Dezertőr! – ordított a parancsnok és elővette pisztolyát. Arca eltorzult, tobzódó düh uralta el a testét, a fegyvert Tóth Ferencre fogta és ekkor eldördült az első lövés. Aztán még egyet lőtt, de már előtte Tóth Ferenc a földre rogyott, hanyatt vágódott.

A nagymama sírva rohant az unokájához. A katonák kimentek az utcára és beszálltak a dzsipbe és szinte hangtalanul, motorzúgás nélkül eltűntek.

A lövések hallatszottak az egész faluban. A napi rohangálás azzal a katonai dzsippel szinte megfélemlített mindenkit. Az utcákon semmi mozgás, nem lehet tudni, hol mi történt, a tanúk így nem is léteztek.

Már késő este lett, amikor a nagymama átment az öreg Tóthhoz és elmondta mi történt. A hirtelen jött félelem, meg fájdalom miatt még gondolkodni sem tudtak.

Most aztán mitévők legyenek? Temetőben való temetésről szó sem lehet, még azt is titokban kell tartani, hogy a fiúk így járt. Inkább azt mondják, elment, mert üldözték. Arra nincs tanú, hogy lelőtték. A nagymama nem tanú! De mit csináljanak a holttesttel?

-Minél hamarabb el kell temetni! - mondta az öreg Tóth. -De hová? - volt a következő kérdés. - Ott a telken, a nagymama házánál! - volt a döntés. - Mikor? - Minél előbb.

Tóth Ferenc, a halott katona fia holttestét, bevonszolta a házba. Az öreg Tóth kiment a kertbe. A kúttól, olyan húsz méterre volt egy olyan füves terület. - Ez jó lesz! - mondta önmagának. Aztán az általa kijelölt helyen felszedte a gyep téglákat. - Ezzel majd befedjük! - rögzült benne. Ásót és lapátot hozott és amint beesteledett óvatosan elkezdett dolgozni. Hajnalra kész volt a sírhely. Koporsóra már nem volt idő. Zsákokat terített a sír aljába. Bele vonszolta fiát, Tóth Ferencet. Zsákokat rakott még a testére és beföldelte. A gyep téglákat pedig szépen sorban a kiásott, majd betemetett gödör nyílását eltakarva, össze illesztette. Nem látszott semmi, híre sem volt, hogy ott egy eltemetett halott fekszik. Ez a hely innentől kezdve névtelenné vált, csak páran tudták a valós igazságot.

Nem járhattak a temetőbe, ott a kisháznál néha megálltak a kijelölt helyen és emlékeztek. Egy elejtett virág jelezte, hogy valamelyikük, ott járt.

A néma, szótlán emlékezés hosszú időszaka következett. Nem beszéltek a fiúkról. Ha valaki megkérdezte, mi van vele. A válasz. - Kint van a fronton. Néha szokott írni egy lapot. Ezzel teljes volt a válsz.

Aztán a naptár lapjai a megszokott módon peregtek. A háborúnak is vége lett. Új idők jöttek. A nagymama is meghalt. Őt a temetőbe temették, férje sírja mellé. A kis ház üresen állt, éveken át. Tudták ezt a környékbeli gyerekek, mert néha az ablakok céltáblaként működtek. A parittyák kövei meg a dobálódzás kavicsai nem kímélték. Ősszel, amikor már minden csendesebbre fordult, az öreg Tóth befoltozta a nyílásokat, lemezzel, deszkával, vagy éppen kartonpapírra, hogy majd a téli hidegek ne fussanak át az egész lakáson.

Tóthéknak három gyerekük született. A most tragikusan meghalt Tóth Ferenc katonának, még két húga is volt. Ők messze elkerültek a faluból, évente kétszer, háromszor látogattak csak haza. Részesei lettek a tragédiának, de a máshol lakás nem emlékeztette őket mindennap, mintha a faluban laktak volna. Ettől a különös családi tragédiától megint eltelt vagy harminc év és az öreg Tóth is a temetőbe vágott, csak Marika, a felesége éldegélt a családi házban.

A ritka családi összejövetelek, amikor a lányok, meg a három unoka is egyszerre haza látogattak, minden alkalommal szóba került a nagymama üresen álló háza és itt mindig megjegyezték az elföldelt holtat is.

-El kellene adni! – volt az egyértelmű válasz.

-De kivenné meg? Hiszen ennyi év után mindenki tudja, hogy Feri bátyánk csontjai ott vannak a földben – érvelt az egyik testvér.

-Talán újra kellene temetni, a temetőbe! – mondták összegzés képen. – Exhumálni kellene. Persze engedély kell, meg pénz – állapították meg a hivatalos verziót.

Aztán erre a – „jó volna” – megállapításra újból ráakódtak az évek. Többször szóba került, de tulajdonképpen nem történt semmi.

Aztán eljött az a nap is, amikor Tóthméni, Marika is meghalt. Nyolevan évet ért meg. A temetés után a rokonság halotti tört ült és az emlékezés, az általános beszélgetés fonalába bekerül a nagymama háza, meg ez a szülői ház is. – Mi legyen vele? A lányok nem akartak haza költözni, így a várakozás állapotában maradt minden.

Két ház emlékeztette arra a falubelieket, hogy élt itt két család, amely kényszerült átélni és elviselni a háború okozta tragédiát. Aztán ezzel kellett élni, amíg csak éltek. Kitorölhetetlen seb, láthatatlan hegei éktelenkedtek lélekükben.

Aztán jött az idő nagy boronája és elsimított mindent. A szülői házat eladták. Megvette egy házaspár, akik Romániából települtek át. A nagymama házára is vevő került. Nem helyi, egy idegen, aki akkor még nem ismerte az ott történeteket. Az egyik unoka hozta a vevőt, aki jó érzésű tekintettel szemlélte a házat és a hozzá tartozó kertet a gyeptéglás területtel.

A békéről

Barna kockás sál

A két házaspár elhatározta, hogy a hétvégét a hegyekben töltik. Ne legyen semmi zavaró körülmény, így busszal utaztak. A kellékeket a grill elkészítéséhez két fekete táskába tették, melyeket a férfiek cipeltek.

A busz lassan felkapaszkodott a hegyre, majd egy háznál állt meg. Itt volt a megállója, az erdészház közelében.

-Megérkeztünk! – mondta Ede és körülnézett a lankás hegyek között.

-Az erdészt kell megkeresni! - mutatott Dezső egy piros cserepes házra.

-Akkor induljunk! - mondta egyszerre Helga és Petra vidáman nevettek

-Ott van a kulcsosház kulcsa – tette hozzá Dezső.

-Legalább jó kis ház, az a bizonyos kulcsos? – kérdezte Ede.

-Csak jót hallottam, kényelmes, fel van szerelve mindennel – egészítette még ki a beszélgetést Dezső.

Az egyik pár Ede és Helga. A másik Dezső és Petra. Ede ötven éves, barna hajú, biztosító ügynök. Kifogástalanul áll rajta a túrához alkalmazott ruha. Húsz éve házas Helgával, aki negyvennyolc éves, szőke, foglalkozása könyvelő. Pár éve a házasságuk megromlott, ezért Ede az utóbbi időben sokszor elmarad, késő este érkezik haza. Dezső negyvenöt éves, szőke, bajszos, de már erősen kopaszodik, szakmája autószerelő. Felesége Petra, bolti eladó egy nagyáruházban, negyven éves, haja vörös. Házasságuk elége lapos, egyhangú. Ennek ellenére Dezső betegesen féltékeny. A két pár hetente egyszer szokott találkozni. Ezt követően a két

pár között mindig heves viták zajlanak, Petra és Ede viselkedése miatt.

A mostani hétvégén az utazás a várakozásnak megfelelően zajlott. Talán az zavarta őket, hogy hirtelen őszt lett, az idő hidegebbre fordult, így az öltözéken kellett egy kicsit változtatni. Petra sárga pulóveréhez, feltett egy barna kockás sálát, hogy védje torkát.

Megkeresték az erdészt. A kapuból kiállt be Ede.

-Helló, van itt valaki? Megérkeztek a vendégek!

Egyelőre csend, majd egy kis idő múlva megjelent egy negyven év körüli, fekete hajú, jóképű férfi, zöld erdész egyenruhában volt.

-Szevasz, Jenő! – köszöntötte a férfit Ede.

Furcsának tűnt, ahogy kiszaladt a kapuhoz, ehhez a ruhához egy barna kockás sálát tett fel.

-Jó napot! – köszönt vissza és sorban kezét fogott a társaság tagjaival. Közben mondta bemutatkozásként a nevét: - Kovács Jenő.

Petra szólalt meg először: - Üdvözljük az erdészt! – mondta és olyan furcsa, búvölő mosollyal nézte a férfit. – Szép száll erdész! – tette még hozzá. – Vagy errefelé ilyen csinosak a férfiak? – kérdezte és a búvölő mosoly ott volt az arcán.

Dezső megvetően nézett a párjára, de ez Petrát nem zavarta.

-Majd ugye feljön este ahhoz a kulcsos házhoz? – kérdezte Petra egyszerűen.

-Nem tudom – volt az erdész válasza. – Nem akarom én magukat zavarni.

Elindult a társaság, fel a hegyre. A gyaloglás a kulcsos házig, több mint egy óra volt. Amint felértek, berendezkedtek. Dezső a tűzzel foglalatoskodott, Helga készítette Petrával a grillezésre szánt hússzeleteket. A vacsora rendben elkészült, jól sikerült. Ede hozott két üveg finom konyakot, ebből ittak mind a négyen. Éjfél körül járt már az idő, amikor a hangulat a tetőpontjára hágott. Egy kicsit elszabadultak a visszafogott indulatok.

-Ne igyál annyit! – figyelmeztette Dezsőt Ede. Dezsőt nem lehetett megállítani. Az italt egy nagy vizes pohárból itta.

-Semmi közöd hozzá, neked sem, meg Petrának sem. Foglalkozzon az erdőszel, úgy is szépfiú! – utasította őket. Most volt az első alkalom, hogy felállt és elment, távol, az erdőbe.

-Most miért kell ezt tenni? – kérdezte Helga. – Ez a nap erre van szánva! Petra is közbe szólt: - Hagyhatnád békén, most az egyszer! – és mérgesen nézett Edére.

Egy kis szünet következett, mindenki magába fordult, szótlánul ültek, majd Ede indítványozta, hogy feküdjenek le. Ezt követően némi zavar keletkezett, mert hol Helga tűnt el a sötétben, hol Petra, de ugyanakkor Ede is elcsavargott. Csak Dezső ült újból, visszatérte után a tűz mellett. Egy idő

után feltűnt a társaságnak, hogy Dezső nagyokat tüsszent és a zsebkendője után kutat a zsebében.

Ede meg is kérdezte: - Megfáztál pajtás? Igyál még egy kis konyakot, az majd használ! – ajánlotta fel bizalmasan.

Dezső még ült egy darabig a tűz mellett, de aztán a tűz is kialudt és a párok nyugovóra tértek. Éjjel lehetett hallani némi zörgést, ajtó csapódást, de aztán csend borult a házra, csak az erdő susogása hallatszott.

Reggel, amikor felébredtek Petrát nem találták. Ede és Helga ideges lett, elkezdtek kiabálni:

-Petra! Petra! – de semmiféle visszajelzés nem jött.

Ede indítványozta, hogy három irányba kezdjék meg a keresését. Dezső, Ede és Helga elindultak Gallyak roppanása hallatszott, meg a folytonos szólítgatás.

-Petra! Petra!

Aztán egy idő után ez a szólítgatás, nagyobb szünetek után ismétlődött, majd csend lett. Az volt az ember érzése, hogy ez a három ember eltűnt az erdő sűrűjében.

Jó félóra után hallották meg az éles, rengető sikolyt, amely Helga szájából hangzott el és végig futott a fák között, a reggeli csendben.

-Segítség! Segítség! – hangzott. Olyan erővel, kétségbe esetten, hogy a többiek megdermedtek. Aztán a hang irányába kezdtek rohanni. A két férfi odarohant és Petra feküdt a földön. Ede tapintotta pulzusát, de már nem volt élet benne. Nyakán véraláfutások, lila foltok. Ede Hercule Poirot arcát kölcsönözte magának, mintha Agatha Christie egyik történetéből lépett volna ki, kombinálni kezdett.

-Valószínű a halál oka, megfojtották – kezdte összerakni az eddigi információkat. A barna kockás sál ugrott be elsőnek. Ede érezte, ezen a nyomon kell elindulnia.

-Ne nyúljatok semmihez! Érintetlenül kell hagyni a helyszínt – szólt az utasítás.

-Meg kell keresni a barna kockás sálat – adta ki az utasítást. Helga és Dezső álltak egy darabig döbbenten, majd a holttesttől eltávolodva, elkezdtek az erdőben keresgélni. Egy félóra múlva Ede úgy döntött, bent a házban is keresni kell a sálat. Helga és Dezső visszavonultak a kulcsos házba. Ede maradt a helyszínen, és ahogy töprengett, próbálta összerakni a mozaikokat, eszébe jutott az erdész. – Ő is ilyen sálat viselt! – fogalmazta meg hirtelen.

Mobilján hívta az erdészt, kérte jöjjön ide. Az erdész terepjáró kocsijával percek alatt megérkezett. Rajta volt a barna kockás sál, amely feltűnően vasaltnak és szépnek tűnt.

Az erdész megdöbbenve nézte Petra élettelen testét, ahogy ott az erdei avarban feküdt.

Ede faggatni kezdte, merre járt az este és az éjjel. Az erdész igazolta magát, mobilján felhívta a központot, mert ott járt a fakivágások ügyében. Ede nyugtázta az éteren keresztüli igazolást. Fejében továbbra is a barna kockás sál motoszkált.

Helga és Dezső egy óra múlva visszatértek és elmondták Edének, hogy nem találtak semmit, a sál sehol. Ezt végig hallgatta az erdész is és eléggé feszengve álldogált ott, néha zavartan megigazította a nyakán lévő barna kockás sálat, mint egy Ede által feltételezett bizonyítékot.

Közben Dezső nagyokat tüszentett, valószínű megfázott az éjjel. Ilyenkor ügyetlen és gyorsnak tűnő mozdulattal kapta elő zsebkendőjét, hogy a tüszentést felfogja. Ede kérte az erdészt, hogy értesítse a rendőrséget. A barna

kockás sál, amely Petráé volt, nem került elő sehonnan sem. Dezső a csoporttól távolabb várakozott. Helga férjével, Edével és az erdésszel beszélgettek. Dezsőt tovább ingerelte keletkezett náthája. Egy újabb tüsszentés során, valószínű elvétette zsebét, mert a zsebkendő helyett a barna kockás sálát húzta elő, meglepetésében a földre ejtette. Ede ezt azonnal észrevette, odalépett, felemelte. A sál gyűrött és sáros volt. Egy-két falevél is ráragadót.

-Te tetetted? – kérdezte Ede csodálkozó tekintettel.

Dezső megszeppenve állt, nem szólt semmit egy darabig. Ede felé fordult és annyit mondott:

-Megérdemelte, mert együtt csaltatok engem! Felemelte jobb kezét, védekezésként az esetleges támadás ellen, melyben egy rugós bicska fényes pengéje villant meg.

Pár hét a sebészetén

Egy hétfői napon kellett Jakab Zoltánnak jelentkeznie a sebészetén. Előzőleg volt különböző vizsgálatokon. A panasza pedig a vizeléssel függött össze. A végén megállapították vese kövei vannak, melyeket el kell távolítani. Tehát egy műtét miatt jött azon a bizonyos hétfői napon, a sebészetre. Elhelyezték egy négyágyas kórterembe, amely a 6-os számra hallgatott.

Az első három nap az ismerkedéssel telt el. Mondhatjuk így pontosan, mert orvosilag a legfontosabb cselekmények vér és vizelet labori vizsgálatára terjedt ki, meg egy ultrahangos vizsgálatra, hogy megismerjék állítólagos köveit. Jakab Zoltán negyvennyolc éves, szőke srác, bajuszt viselt. Atléta termetű, nem volt elhízva. Az igaz mindig ülő foglalkozást folytatott. Tíz évet húzott le egy nagyközség tanácsi apparátusában. Munkaköre: - szociális ügyekért volt felelős. Érdekes és nem unalmas munkának tartotta, szerette is csinálni. Csak azzal volt baja az első öt évben, hogy a tanácselnök sokszor mást gondolt, mint amit ő döntött. Jött a váltás, innentől polgármester lett a főnök. Egy ideig nem is volt gond, de aztán őt is elérte az a bizonyos „akárom” időszak, amely során csak az volt a jó, amit ő döntött. Egy újabb öt évig csinálta is a munkát, ahogy szíve szerint érezte, mert, ugye a szociális ügyek nem mások, mint gondoskodás az emberekről, akik valamilyen oknál fogva bajba kerültek. Jakab Zoltánba elég sok empátia szorult, mindig kész volt segíteni és ennek a segítségnek a módját is mindig megtalálta. Ezekből lett a baj, amely kenyértöréshez vezetett. Jelenleg egy szerszámokat gyártó cég üzletkötője. Járja a fél országot és különböző

szerszámokat ad el. Nyugalmas munkakör, szereti is csinálni.

Az ajtó melletti ágy volt üres, így ide pakolt le. A mellette lévő ágyon, egy idősebb, apró ember feküdt, nem nézett rá, a plafont bámulta. Sötét bőrű, cigány ember volt. Több volt, mint ötven éves. Ez később derült ki, amikor szóba elegyedtek. Elmondta, hogy nős ember, hét családja van. A legnagyobb huszonöt, a legkisebb két éves. Az asszony van velük otthon. A városhoz közeli faluban laknak. Egy kis házuk van. Korábban csak egy szoba meg konyha volt. Ide szöktette meg Jolánkát feleségnek. Nagyon széplány volt, több gácsónak fájt a foga rá, de aztán ő lett a győztes. Később, ahogy jöttek sorba a gyerekek, építettek a kis házhoz még egy szobát. Lakatos Sándor volt a becsületes neve. Kissé kopasz ember, látszott rajta, hogy az élet elége meggyűrögette szegényt, de jókedvét nem veszítette el. Az építőiparban dolgozott már vagy közel harminc éve. A szoba toldásában a kollégák segítettek, mert szerették Sándor bátyánkat, szolid ember volt, nem köztöködött senkivel és mindennap megjelent a munkába. Mondták is neki a faluban:

-Te, Sanyi, ha nem mennél, megállna az építkezés.

Most valóban nem tud menni a Sanyi, mert eltört a lába és nagy sebek keletkeztek a testén. – Hogyan történt? – kérdezték tőle. – Egyszerűen, az építkezésen annyi gödör meg domb van, nem csoda, ha elesik az ember. Az én gödröm nagyobb volt a kelleténél.

Mentővel hozták a kórházba, már kétszer is megműtötték, jelenleg elfogadható állapotban van, de megfigyelésre még egy darabig itt tartják.

A négyszemélyes szoba, szembe oldali lakója Rozgonyi Péter. Negyven éves, kőműves, ő egy másik építkezésen dolgozott, amikor a hatodik emelet magasságában leszakadt alatta az állvány. – Nem okolok én senkit – mondta. – Valószínű az állványozásnál nem figyeltek eléggé. Egy rossz lépés és már is a levegőben voltam – mondja mosolyogva. – Kiakartam nyitni az ejtőernyőt, de azt az öltözőben felejtettem – kuncogva meséli.

Látszik rajta már belenyugodott a jelenlegi állapotába. Most már csak gyógyulni kell.

A túloldal másik lakója egy fiatal srác. Olyan húszév körüli, barna hajú. Látszik rajta, hogy a vele történt baleset nem nagyon rázta meg. A hegyek között kirándult egy Montén bajk biciklivel. Extrém sportnak szánta, mert ugye emberi ismeret szerint nem lehet kerékpározni sziklás hegyek tetején, de ezt ő nem vette figyelembe. Sárosi Jánosnak pék a szakmája, a kenyerek és a zsemlek között erre sosem gondolt. Most itt fekszik egy törött lábbal, amely nyílt töréssel végződött. Már megműtötték, csendben és mozdulatlanul fekszik az ágyában.

Úgy tűnik a gyógyuláshoz a csend szükségeltetik, meg némi beszélgetés. Lakatos bátyánk, meg Jakab Zoltán között ez a beszélgetés elég hamar létre is jött. Ilyenkor a családról esik a legtöbb szó, meg a gondokról, bajokról. Jakab Zoltán a korábbi foglalkozásából kifolyólag értett is a kikérdezéshez. Így Sándor bátyánk és a Jakab között bizalmasabb viszony kezdett kialakulni. Az öreg elpanaszolta, hogy táppénzen volt egy hónapig. Vissza ment dolgozni, de a táppénzes papírra már nem emlékszik hová lett. Így nem kapott táppénzt, aztán jött a baleset és

most itt van. Természetesen pénz nélkül, otthon pedig a család.

Jakab Zoltán nem szólt egy darabig. Kiment a nővérekhez, meg beszélt az egyik takarítónővel. Ő hozott másnapra egy adag levélpapírt meg borítékot. Az átvétel után Jakab nem beszélt, csak írta a levelet. A takarítónő másnap feladta. Vártak pár napig. Sándor bátyánk nem sejtette mi fog itt majd történni.

Megjelent a körzeti orvos, hozta a táppénzes papírt, jobbulást kívánt az öregnek. Jakab írt egy újabb levelet, mellékelte a táppénzes papírt. Következett a feladás és a csendes várakozás. Néhány napi várakozás után szokatlan dolog történt, Sándor bátyánkat, egy postás kereste, hozta a táppénzt. Az öreg nagyon meglepődött, csak nézte Jakab Zoltánt. Nem tudott mit mondani, szokatlan volt számára, hogy a dolgok ilyen egyszerűen kiegyenesednek.

Mobilján – mert ez is volt az öregnek – haza szólt Jolánkának. – Nálam van a táppénz, jó lenne, ha bejönnél érte – mondta az öreg.

Másnap megjelent a feleség, Jolánka. A legnagyobb fiú kísérte el. A szép szál legény, aki huszonöt éves, még nem akar nősülni. Úgy látszik itt is változott a világ, régebben tizenegynéhány évesen a lányok már anyák voltak. Sándor bátyánk csak a szemével kísérte a szép szál legényt, látszott, hogy büszke rá.

Jakab Zoltánt meghatotta a család fegyelmezett magatartása. Másnap papírt vett elő és írni kezdett. Az öreg megkérdezte:

-Csak nem megint írsz egy levelet?

-Azt teszem.

-Aztán csak az igazat írad!

-Megfogadom, minden szó a helyén lesz! – zárta le a beszélgetést Zoltán és folytatta az írást. A levél címzettje a lakóhely szerinti önkormányzat volt. Tárgya pedig egyszeri szociális segély kérelem. A levélben nem csak a betűk voltak gyöngyszeműek, a tartalom is emberséges, szívhez szóló volt. Egy hét sem telt el, telefonozott Jolánka, újságolta a férjének, hogy a tanács (önkormányzat) küldött egy nagyobb összeget.

Jakab Zoltán elégedetten feküdt az ágyában, holnap lesz a műtétje, ez a siker már is gyógyír lesz a sebére. A műtét jól sikerült, nem volt semmi komplikáció. Ahogy a napok teltek, egyre jobban érezte magát. Már szüksége volt egy újabb levélírássra. Ha az ember belejön, nem bírja abba hagyni. Írt az öreg vállalatának, meg a szakszervezetnek egy-egy levelet.

Majdnem két hét telt el, amikor az öreg felesége, Jolánka telefonált. Hosszan beszélgettek. Zoltán csak az öreg arcát figyelte, amely egyre vidámabb lett. A végén csak annyit tudott mondani, mikor letette a telefont.

-Most aztán bele trafáltál. Képzeld, a vállalatból gépkocsival két férfi kereste meg az asszonyt. Több dobozban hoztak tartós élelmiszert, meg pénz is a szakszervezettől.

Ahogy ezt mondta szinte elállt a szava, csak nézett Jakab Zoltánra és magában keresgélte a választ, ki lehet ez az ember?

Zoltán is elgondolkodott. Ő nem tett semmiféle különleges dolgot, csak azt hasznosította az adott körülmények között, amit tíz évi gyakorlat során megtanult. Elégedett volt, hogy segíteni tudott, önzetlenül tette, megnyugodott. A kórházi sebek is begyógyultak, a négyágyas – 6-os jelű – szobából először a biciklis Sárosi János „kerekedett” el, képzelt biciklijén, majd a Rozgonyi Péter kőműves szedte össze az „állványokat” és távozott.

Ketten maradtak, az öreg Lakatos Sándor, meg a levelek írója, Jakab Zoltán. Aztán ők is megkapták a záró jelentést, most már csak a távozás volt hátra. Sándor bátyánk telefonozott Jolánkának: - Mehetek haza, minden rendben!

Másnap reggel jött az asszony, összecsomagoltak. A két férfi az indulásnál szótlanul néztek egymásra. Mindegyik várta, hogy majd távozáskor mond valamit. Sándor bátyánk szólalt meg először:

-Apukám, te nagyon nagy ember lehetsz. Csak írsz egy levelet és már is küldik a pénzt.

Jakab Zoltán erre nem szólt semmit, megfogta az öreg kezét és arra gondolt ez a sebészeti „kirándulás” kettőnknek így vagy úgy, egyfajta gyógyulást hozott.

ÁBC „szerelem”

A házaspár már nem volt fiatal. Itt laktak a Köves utcában, mindjárt a park mellett. Talán harminc évvel ezelőtt költöztek ide, mint ifjú házasok. Ez a második emeleti kétszobás lakás már annyira hozzájuk nőtt, mint egy kedvelt felöltő az emberhez. Vitéz Sándor a férj, ötvennyolc éves és egy szállítási cégnél dolgozik, mint rakodó. Ehhez a munkához erő kell, tehát Vitéz Sándor szeret enni és inni. De inkább sörözni. Felesége, lánykori nevén Kiss Anna, korban hozzá illő, mármint a férjéhez, most töltötte be az ötvenedik élet évét. Barna hajú és érdekes kék szemei vannak, ezt, ha látja az ember, mindjárt érdekessé teszi. Ehhez a figyelem odairányuláshoz még az is hozzájárul, hogy alakja kiváló. Szokták mondani arra a nőre, akinek szép, formás mellei, meg domborodó fara, keskeny csípője van, hogy „pimaszul szemtelen az alakja”. Nem lehet csak úgy elmenni mellette. Már szembe jövet is szemléli a férfinép, ha elmegy melletted, okvetlen utána kell fordulni, mert ugye a fordított alakját is meg kell nézni. Ilyenkor jön a sóvárgás, ez is a másé. Tehát Anna asszony, ezekkel a sors által felruházott ismertető jelekkel élte az életét. Különösen nem zavarta, hiszen tisztában volt minden képességével. A házastársi dolgokban is jártas volt. Vitéz Sándor soha nem panaszkodott az asszonyra. Sokszor ő is csak nézte és dicsérte önmagát, jól választott.

Aztán ahogy teltek az évek, az egyetlen fiúgyermekük, István is nagyfiú lett. Sőt meg is nősült, volt egy leány unokájuk.

Közöttük a kapcsolat olyan hullámzó volt, egyszer lobogott, máskor csak a parázs melegített.

Ezeket az időszakokat legjobban a feleség, Anna asszony élte meg nehezen. Jó lett volna, mondjuk a harmincadik házassági évfordulójukon is úgy „hancúrozni”, mint a kezdetek kezdetén. Sajnos Vitéz Sándor, már nem vitézként viselkedett. A „kardját” is letette, legtöbbször, a mellóból hazafelé a „Sárga Lakat” - ban. Inkább jobb kezében a sörös korsót fogta és a cimborákkal élcelődött az életről, meg a politikáról. Otthon pedig az asszony csak várta, a vacsora minden este készen volt. Vitéz Sándor ebben nem ismert tréfát, mire hazajött, mindig kajás volt. Hiszen a napi trógerolás kivette minden erejét, másra már nem jutott még az elpangó erőkből sem.

A feleség ezzel szemben duzzadt az erőtől. Nem esett nehezére a bevásárlás, járta a piacot, meg egy-két ÁBC-t. A legutóbbi ilyen ÁBC látogatás során arra gondolt, hogy benéz ebbe a most nyílt áruházba, amely a Gyümölcs utca és a Szeder utca sarkán várta vásárlóit. Mindjárt az ajtóban fogott egy bevásárló kocsit és tolta maga előtt. Nézte a pultokra kirakott árukat. Nyugtázta, hogy sok olyan áru van itt, ami a másikon nincs. Így ért el húsos részhez. A pult mögött egy fekete hajú férfi állt. Olyan ötvenöt éves lehetett első meglátásra. Fehér köpenyében és ehhez illő fehér sildes sapkájával igazi férfi benyomását keltette Anna asszonyban. Hirtelen még a szíve is máskét kezdett verni, ahogy ránézett.

-Mivel szolgálhatok? – kérdezte nagyon kedves hangon. Ez a hang Anna asszonyban hirtelen összezavart mindent.

-Még nem tudom, csak nézegetek.

-Tessék nyugodtan, van áru bőven – mondta a hentes és igazi megnyerő mosollyal nézte az asszonyt. – Mit

szeretne főzni? – hangzott a kérdés. –Vagy úgy is kérdezhetném, a férjüremnek mi a kedvence? Hirtelen nem is tudott válaszolni. Nézte a férfi arcát, izmos felső testét, melyet a köpeny azért jól kiadott.

-Mindenevő ő – mondta halkán. – Nem válogató!

-Mégis mit enne hirtelen az itt látható húsokból? – és körbe mutatott.

-Talán egy rántott szeletet, sült burgonyával és uborkasalátával – mondta egy kicsit félszegen.

-Akkor talán ebből a szép tarjából, szelek magának – és mindjárt kézbe is vette a húst és négy csodálatos szeletet tett a mérlegre.

-Én hentes vagyok, de nem rajongok a húsokért. Inkább egy finom süteményt többre tartok – mondta és kissé bohókásan, Anna asszony szemébe nézett.

-Ez így jó lesz! – nyugtázta a kiszolgálást. Mindjárt arra gondolt Anna asszony, hogy máskor is eljön ide, ebbe a boltba.

-Köszönöm! – mondta és ő is mosolyogva nézte a hentes.

-Jöjjön máskor is! – Tette hozzá a hentes és mélyen Anna asszony szemébe nézett, amikor átnyújtotta a becsomagolt húst.

Anna asszony hirtelen zavarba érezte magát, még az arca is kipirult. Nem tudott semmit mondani, csak tolta a kocsit, és ahogy távolodott a húsos részlegtől, többször visszanézett. Láta, hogy a hentes sem veszi le róla a szemét. Ilyet talán lánykorában érzett, egy kicsit ki is melegedett.

Erről az eseményről aztán a férjének nem is mert szólni. Nem kacérkodik ő senkivel, de ez a hentes egy különlegesen vonzó férfi. A nap folyamán többször lejátszódott előtte a bolti jelenet. Jó volt visszagondolni rá.

A megvásárolt tarjából tényleg csinált rántott húst. Sütött hozzá krumplit is, salátának meghámozott négy uborkát és felszeletelte. Ahogy készítette az illata is jó volt, elégedettség kerítette hatalmába. Ahogy így álmélkodott, a zárban csörrent a kulcs és ott állt teljes valóságában Vitéz Sándor.

-Anyukám, nagyon finom illat van. Mit főztél?

Anna asszony felnyitotta a jénai tetejét és egy tányérra oda tett egy óriási rántott szeletet, mellé a krumplit, egy kis tálba az uborkasalátát.

Még nézni is öröm volt, ahogy Vitéz Sándor a kézmosás után az asztalhoz ült és elkezdett falatozni-

-Egy új ÁBC-ben vásároltam. Most nyílt meg. Az ottani hentes nagyon kedves volt – mondta Anna asszony és mintha itt állna előtte az a csinos hentes, úgy érezte. Egy pillanatra meg is feledkezett magáról.

-Ábrándozunk? – kérdezte a férj és nézte az asszonyát.

-Nem, csak olyan kedves volt. Manapság ritka az ilyen bolti eladó. Csak rohannak, odavágják, amit kérsz és kész. Mehetsz Isten hírével –mondta az asszony, ahogy magához tért.

Vitéz Sándor csendesen falatozott, az jutott az eszébe, milyen szerencsés ember ő, ilyen asszony a párja. Kész volt a vacsorával, bement a szobába és bekapcsolta a televíziót. Már szertartás volt, hogy a tizennyolc órai híradót megnézte a TV2-es csatornán. Sokszor bosszankodott, mert olyan volt az adás, mint a Kékfény. Olyan hírek voltak benne, ki kit szúrt le, kit vertek meg, hol raboltak. Vitéz Sándor ezeken a híreken egy idő után túltette magát. Azonban az autós balesetek nagyon bosszantották. Mindig megállapította, hogy ha rajta múlna, a fél ország lakosainak bevonná az autóvezetői jogosítványát. Legalább nem lenne baleset meg annyi halott a közlekedésben. Így morfondírozott, elvult foglalva ezekkel a dolgokkal. Anna asszonyt már észre sem vette, pedig ott ült mellette.

Ő pedig szabadjára engedte fantáziáját. A hentesre gondolt. Biztosan figyelmes ember lehet. A kedvességét már megtapasztalta. Szép férfi, így nyugtázta magában és valami melegség futott át rajta. – Majd holnap benézek abba az ÁBC-be! – mondta önmagának.

Aztán másnap lett. Arra gondolt süti egy tepsisüteményt. Mondjuk meggyes pitét és visz belőle a hentesnek. Ezen az ötleten fellelkesedett és mindjárt neki is látott a sütemény elkészítéséhez. Dél elmúlt, mikor elindult. A bolt bejáratnál felvette a bevásárló kocsit és lassú körözéssel megközelítette a hentes pultot. A hentes ott

állt, és amikor észrevette olyan mosoly futott át az arcán, mint egy kíváncsi kisgyereknek szokott.

-Kézcsók kedves. Milyen volt a hús? – kérdezte mosolyogva.

-Finom, ízlett az uramnak! – de ezt úgy mondta, hogy ebből a hangsúlyból a hentes azonnal kiolvasta, hogy otthon nincs minden rendben a pár között.

-Majd, ha nagyon a kedvébe akar járni, szóljon, én beszerezem a legfinomabb húst is - kedveskedett a hentes.

Ahogy így beszélgettek, Anna asszony kihúzta táskájából az előre becsomagolt süteményt és nyújtotta férfi felé.

-Ez egy kis meglepetés, magának sütöttem. Finom meggyes pite – mondta zavartan, de mégis valami öröm bujkált benne, hogy ő is tud kedveskedni ennek a férfinak.

-Jaj, kedves, nem kellett volna, nem azért mondtam a múltkor. Tényleg nem szeretem a húst, nem is tudom, miért vagyok pont hentes – magyarázkodott. Valahogy kiakart bújni ebből a beszélgetésből, ezért megkérdezte: - Most milyen húst szeretne?

-Majd szombaton jövök, és marha pörköltet akarok főzni.

-Jöjjön, várom. Elkészítem a kívánt húst - mondta a hentes és a pultra tett pitére kacsintott. – Már alig várom, hogy megkóstoljam.

Anna asszony elbúcsúzott. Hosszan nézték egymást, aztán haza indult, hogy főzzön valamit az este hazatérő urának.

Az ABC látogatások úgy hetente kétszer lezajlottak. A találkozások mindig izgalommal töltődtek meg. A beszélgetésekből ki lehetett hámozni a kölcsönös

szimpátiát, talán egy kicsivel többet is. Anna asszony este, amikor lefeküdt és a paplant magára húzta a hentes járt az eszébe, néha különös gondolatok is megfordultak ebben az elmélkedésben,

Az ÁBC-ben úgy beszélgettek, mint akik visszakapták serdülő fiatalságukat, tele érzelmekkel. Vagy talán azt is mondhatnánk, úgy viselkedtek egymással, mint valami szerelmesek. Kornyújtásnyira volt a közelség. Csak az volt a baj, hogy a pult, elválasztotta őket egymástól.

A kékszemű lány, gépelni tanul

A történet befejezésétől eltelt vagy hat hónap. Zombák Zoltánt megkérdezte barátja, hogyan emlékszik vissza erre a történetre, amely akkoriban egy kis galibát okozott, ott a hivatalban, ahol dolgozott, így negyvenöt éves fejjel

-Már hazafelé indultam, mikor nyílt az iroda ajtaja. Irén jött be, aki a szomszéd irodában dolgozott, egyenesen felém tartott.

-Hoztam neked egy kislányt – mondta. Akkor vettem észre, hogy mögötte áll valaki. Futólag végig pillantottam rajta. Ott állt az ajtó közelében, kék színű, hosszú kabátjában és kék hosszú nadrágjában. Egy kisfiú benyomását keltette. Rövidre nyírt haja, mely játékosan arcára kunkorodott, meg, ahogy ránéztem és kedvesen felém mosolygott, arcának kis gödrei tanúskodtak arról, hogy ő valóban egy lány. Olyan kék színű volt a szeme, melyet nem lehetett sem az ég, vagy a tenger színéhez hasonlítani.

-Együtt járunk a gépírási tanfolyamra. Eljönne hozzátok gyakorolni – tette még hozzá Irén.

Féltem, hogy lekésem a buszt. Megnéztem az órám. Még öt perc. Addig ki is kell érnem.

-Jó! – mondtam bele egyezően.

-Akkor holnap jövök! Köszí, szépen! – válaszolta a lány és már mentek is kifelé.

Nem sok jelentőséget tulajdonítottam ennek az eseménynek. Szinte el is felejtettem, a buszra vártam, amely némi késéssel meg is érkezett. Nem messze laktam a hivataltól, csupán két településen át ment a busz és máris

otthon voltam. Feleségem kész vacsorával várt, de még nem tálalta főztjét. Leültünk a szobában, fotelba kényelmesen. Ilyenkor az ember azt érezte, egy napnak a végére járt és mintha leperegtek volna róla a napközben összeszedett ügyes-bajos dolgok. Tehát a felelősség lenullázódott. Kérdezte, mi újság a hivatalban.

-Nem tudok semmiről beszámolni – mondtam. – Átlagos nap, bajlódás az aktákkal. Ezek soha nem akarnak megszűnni.

-A feleségem nem szólt, már megszokta az ilyen és hasonló válaszaimat. Megvacsoráztunk, fürdőszoba, ágy, alvás. Mechanikusan ment sorba minden.

-Másnap reggel bementem a hivatalba. A folyósón találkoztam néhány kollégával.

-Hogy vagy? – kérdezték sorban többen is. – Jól! – volt az általános, de megnyugtató válaszom, amely után már nem is illett mást kérdezni. Benyitottam az irodába és bent ott állt a tegnapi munkavégeztével megismert lány.

-Igazán meglepődtem. Nem azon, hogy ott van, hanem azon, ahogy kinézett. Nem tudtam magyarázatot adni magamnak, hogy ez a kékszínű kabátjában tegnap látott lány mivé lett. Mintha csoda történt volna. Egy feszes, sárga blúzban volt. A melleit nem tudom, hogy az éjjel honnan szerezte, de csodálatos módon domborodtak. Szoknyája feszes volt és lábai egy sárga papucs cipőben nagyon szépek voltak. Ábrázata a fiús hajjal, valóban szépen mutatott. Olyan volt a hirtelen jött összegzéssel, mint a egy modern divatlapból lépett volna ki, ide az irodámba.

-Az első felocsúdásomat követően, megpróbáltam magabiztosnak tűnni. Ugyanis ez a szépség, férfi

mivoltomat egy pillanatra megzavarta. Én, a nagy férfi kisé feszengve éreztem magam, nem is tudtam mit is kell ilyen pillanatban csinálni. Természetesen ez a bizonyos elbizonytalanodás, szólt ennek a tízegynéhány éves lánynak, meg magának a jelenségnek, melyet reggel ebbe az irodába hozott.

-Gondoltam, ha már gépelni akar tanulni, akkor kezdjünk is neki. Oda ültettem az írógéphez, papírt adtam neki, ő befűzte a gépbe, ezt már tudta.

-Adok másolni valót – mondtam és már elő is vettem egy határozat mintát, mellyel egy-egy ügyet szoktunk befejezni.

-Hogy szólítsalak? – kérdeztem a lánytól, aki édesen mosolygott.

-Csöpi a nevem – mondta és folytatta a mosolygást. Úgy éreztem, ez a lány máris tisztában van azzal, hogyan tud levenni a lábamról. Mert be kell vallanom, nagyon fiatal kora ellenére tetszett nekem. Mivel az ember megnősül, egyre kevésbé érdeklik a másik nem szépségei. Egy idő után az asszony foglalja el a teljes látóteret, mást már nem is lát az ember. De most itt ez Csöpi nevű kis fruska és már is megzavarodtam. Jó lesz vigyázni magamra, mondtam az intelmet. A délelőtt eltelt a gép pötyögtetésével. Párszor megnéztem mennyire és hová jutott. Újabb papírok befűzése után, meg egy kis útmutatásom alapján kezdett a kép kitisztulni és az írás olvashatóbb, szebb lett. Meg is dicsértem, ezért hálásan mosolygott. Úgy tettem, mintha én nagyon tudnék ezen az írógépen írni, adtam az utasításokat. Pedig, ha tudná, hogy én sem tudok jobban írni, csupán két újamat használom a tíz helyett. Ez meg is látszik azon a „gyorsaságon”, ahogy én intézem az ügyeket.

Másnap reggel Csöpi már várt az irodában. Ült a gép előtt és lassan pötyögtetett. Úgy kilenc óra felé a bérszámfejtésbe kellett átmennem. Mikor felálltam kérdezte:

-Hová mész? – így tegező stílusban. Nem akartam szóvá tenni ezt a formulát, úgy látszik a fiatalok így értékelik a felnőttekkel való kapcsolatot.

-Megnézem a fizetési listát! – mondtam neki.

-Veled mehetek? – kérdezte. Mit mondjak erre? – Gyere! – invitáltam és már mentünk is. Az új irodában a kollégák fogadtak. Ez egyik férfi megkérdezte:

-A lányod? – és Csöpire nézett. –Csinos! – tette még hozzá. Nekem a házasságom során még nem született gyermekem. Így hirtelen apai színekben mutathattam magam. Tetszett is a kérdés, de hát jobb az igazságot mindjárt tisztázni.

-Nem a lányom, egy tanuló nálunk! – mondtam határozottan és végig néztem a lányt. Ő most nem mosolygott, talán jobb lett volna számára, ha lányomnak ismerem el. De aztán arra gondoltam, hogyan fogom az ilyen meggondolatlan döntésemet, majd helyre tenni. Később kiderült, jól gondoltam.

A bérszámfejtésből a büfébe mentünk. Délelőtt tíz óra lehetett, de teli volt munkatársakkal. Többség kávézott, vagy egy üdítőt kortyolt. Úgy látszik, a munka várhat, mert ugye, ha én vagy a kollégák nem csináljuk meg, más meg pláne nem fogja. Mindenki maga gazdálkodik az idejével. Csöpit meghívtam egy kólára, jó magam egy kávéfogyasztottam. Oda csapódott egy férfi kollégám. Mindjárt meg is kérdezte.

-Új kolléga? Még nem láttam nálunk! – mondta és nézte a lányt. Csöpi rám nézett, tőlem várta a választ.

-Egy tanuló, gépírást gyakorolja, most birkózik a géppel – válaszoltam. A kolléga eléggé furcsán nézett, rám majd a lányra. Úgy mutatkozott, hogy a válasz számára nem volt egyértelmű.

-Ennek a csinos lánynak biztosan jól megy a gépírás, főleg, ha te tanítod! – mondta sejtelmesen és nevetett. Csöpin látszott, hogy zavarban van, nem szokta még meg az ilyen és efféle férfi célzásokat. Később, amikor visszamentünk szoba hozta a lány.

-Ha zavarlak, ne haragudj, nem akartam kellemetlenséget – mondta lány és látszott rajta, hogy zavarban érzi magát.

-Túltettük magunkat a dolgokon és a gépelés lett a feladat. Párszor még eljött velem más irodákba is, azt mondta szeretné megismerni a hivatalt. Többször találkoztunk a folyósón a főnökömmel. Nem szólt, de látszott rajta, hogy nehezményezi ezt a helyzetet. Csak nézett, ő is lányt csodálta tág szemekkel. Aztán nem telt bele egy bő hét, telefonon hivatott. Gondoltam, biztosan valami külön feladattal bíz meg, mert többször kért ilyet tőlem. Olyan bizalmas munkát, amit nem akart nagydobra verni. Mentem, kopogtam, belülről egy hang:

-Gyere! – hangzott erélyesen.

-Hívattál! – mondtam belépve. –Ülj le! – szólt keményen.

-Ki ez a lány, akivel csak úgy sétálgatsz itt össze vissza? – kérdezte. Sejtettem, hogy itt valami prűcsök lesz, megpróbáltam nyugodt maradni.

-Egy lány a gépíró iskolából, nálam gyakorolja a gépírást!

-Mást nem?

-Hova gondolsz! Nő ember vagyok, ez a lány még nagyon fiatal – próbáltam megmagyarázni.

-Éppen ez az. Tudja a feleséged, hogy nálad gyakorolgat?

- Nem, erről még nem beszéltünk, de nincs jelentősége.

-Ezt hiszed? Vigyázz, mert síkos a pálya! – mondta és úgy nézett rám, mintha nem akarna többet mondani. Szépen kihátráltam az irodájából és arra gondoltam, szegény lány mennyi bajt és félreértést hozott ebbe a hivatalba.

Döntöttem, elejét vegyem a kellemetlen perceknek, este beszámolok a dolgokról a feleségemnek. Egy kissé nagyobb körítéssel indítottam, biztos legyen minden, de az asszony előre látó volt.

- Tetszik neked ez a lány? – kérdezte egyenesen.

- Szemlesütve bólintottam, mintha igent mondtam volna.

- Hány éves? – jött a következő kérdés.

- Azt hiszem tizennyolc, most maradt ki a gímiből. Gépíróiskolába jár. Nálunk csak gyakorol – foglaltam össze minden fontosat.

Néhány pillanatig nem szólt, összegezte az eddig együtt eltöltött időnket, meg az én veselkedésemet, ilyen helyzetekben megért tapasztalatait, aztán annyit mondott bölcsen:

-Neked kell tudnod, hol van a helyed. Bízom benned!

Megnyugodtam, a nők pontosan megéreznek mindent. Nincs helye a ferdítésnek. Aztán minden ment abban a mederben, ahol annak folynia kell. Csöpi még egy darabig pötyögtette a gépet, majd egyszer elmaradt. Iréntől érdeklődtem felőle, azt mondta levizsgázott, sikerült neki és elment a városba, munkát keresni.

Zombák Zoltán a barátjának így számolt be a történetekről, a feltett kérdésre. Számára lezárt esemény volt ez az időszak, csak akkor jutott eszébe Csöpi, ha egy hasonló korú lányt látott, fiatalok körében.

Eltel vagy két év, Zombák Zoltán összefutott egy régi barátjával, aki arról beszél neki, hogy most váltott munkahelyet. Egy nagy építéssel foglalkozó kft-nél lett jogtanácsos. A frissen végzett jogász, nagy lelkesedéssel beszélt új munkahelyéről, meg egy fiatal titkárnőről, akinek csodálatos kék szemei vannak.

Főtt csülök

Délután négy óra elmúlt, amikor Sipos Ferenc az irodában magához vette kis táskáját. Ebben voltak az iratai, pár cetli üres papír, hátha fel kell jegyezni valamit. Meg az íráshoz egy piros színű golyóstoll. A pénztárcáját mindig a nadrág jobb zsebében hordta, balban pedig egy szépen összehajtott zsebkendő lapult. Szemüvege, mert így negyvenegy évesen már azt is kellett használnia, főleg olvasáshoz, az ing felső zsebében fityegett. Nyári nadrág, egy kockás ing és egy lyukacsos felsővel ellátott cipő volt a teljes felszerelése.

Egy irodában dolgozott, gépelt, kimutatásokat készített, számítógépen leveleket írt. Szóval papírokkal bajlódott egész nap. Otthon a lánya mesélte, amikor hazajött az iskolából, hogy a tanítónéni megkérdezte, mit csinál a munkahelyén az apukája.

-Azt válaszoltam, irodista! – mondta iskolás lánya.

Ebben valóban minden benne volt, mert ugye, aki irodában dolgozik, az nem lehet más, csak irodista. Ezen jót mosolygott, ahogy ment a királyi város Budai út nevű utcáján. Ebben a nyári, júniusi, napsütötte időben, ahogy kiszabadult abból a bizonyos irodából, egy gondolata volt, inni egy finom, hideg sört.

Most azon gondolkozott, hogy abba a kis presszóba igya meg azt a bizonyos sört, vagy a távolabb lévő, Kinizsi Sörözőben. Úgy döntött a söröző az mégis söröző és nem holmi kis presszó. Nem is tévedett, mert, ahogy leült a söröző egyik belső asztalához, ott termett a pincér.

-Mit hozhatok? – kérdezte Sipos Feritől, olyan kedélyes arccal. Úgy mosolygott, mintha ismernék

egymást. Ez fel is tűnt egy pillanatra, de aztán elvetette. Üldögélt az asztalnál, kint az utcán hét ágra sütött a nap. Így szokták ezt mondani, amikor a mondás szerint a nap olyan erővel süt, hogy a fák hetedik ágát is eléri. A sörözőben több vendég üldögélt, sörözgetek. Az előbbi pincér gyors járással keringett az asztalok között és hordta a frissen csapolt, habos sörös korsókat.

Egyik ilye forduló után hívás nélkül ott termett asztalánál.

-Étlapot hozhatok? – kérdezte barátságosan.

Sipos Ferenc arra nem is gondolt, hogy ennie kellene valamit. Egy pillanatig töprengett, majd a pincérhez szólt:

-Hozzon egy étlapot! – mondta röviden.

-Máris hozom – tüsténkedett a pincér. Így ahogy elszaladt az étlapért Sipos Ferinek mégis feltűnt ismerős a mozgása és nem is kellett sokat gondolkoznia, beugrott.

-Hát igen, a kiskocsmából ismerem. Igen, ő az, aki ott a pultnál szokott beszélgetni az ottani csapossal, a Tibivel. Sipos Feri is beszokott térni abba a bizonyos kiskocsmába, jó bort mérnek ott és mivel kicsi a kocsmá, ott olyan családias a hangulat, mindenki ismeri a másikat, még ha nem is, de úgy tesz, mintha már találkoztak volna. Aztán az jutott az eszébe, milyen érdekes, a vendéglátós nem a saját kocsmájában, éttermében iszogat. Inkább elmegy egy másikba. Ott ő is csak vendég és élheti a saját életét. Nem kell semmire sem vigyáznia.

Talán tizenöt perc elteltével megjelent a pincér. Ahogy jött Sipos Feri asztala felé, mosolygott, mégpedig úgy, hogy abban már biztos lehetett, hogy felismerték egymást, de erről nem szóltak egy szót sem, egymásnak.

-Tetszett választani? – kérdezte.

-Még nem, csak nézegettem.

-Figyelmébe ajánlanám a „főtt csülköt Pékné” módra. Nagyon finom, mondhatnám azt is, hogy a sörözők kiválósága.

Ahogy ott ült és a megivott sör már egy kis bágyadtságot kölcsönzött neki. Arra gondolt, miért ne hívhatná meg magát egy finom főtt csülökre. Ennyit már ebben a nyári délutánban megengedhet magának. Már érezte is a csülök finom ízét, a nyál összefutott a szájában. Üres poharára nézett és már is mondta a megrendelést:

-Akkor kérek egy finom főtt csülköt – és a poharára mutatott – még egy sört!

-Igenis, hozom! – mondta a pincér és elviharzott.

Gyomor nedvei erre a sugallatra kavarni kezdtek, még a csülök illatát is érezte. Ez egy finom lakoma lesz, olyan lukulluszi. Azt már pontosan nem tudta, hogy az a bizonyos lakoma milyen lehet, de már hallott róla. Egy római hadvezér rendezett ilyeneket, szűkkörűen megrendezett, barátai társaságában.

A pincér közeledett a sörrel, mondta:

-Mindjárt hozom a csülköt! – Sipos Ferenc nyugtázva bólintott, vette poharát és nagyokat kortyolt söréből. Megállapította, ez vérré válik! Vagy talán vízzé? Ezen mosolygott.

Talán húsz percet meditált a sör után, a pincér már is hozta a főt, csülköt. Letette az asztalra, mellé egy tányáron friss újhagymát, vagy öt-hat darabot, szépen megtisztítva. Még letett egy kenyeres kosarat, szépen szeletelt puha kenyérrel.

A csülök illata felséges volt, belengte az asztalt és annak meghitt környezetét. Sipos Ferencet letaglózta a látvány, a csülök iránti éhség vágyakozása. Kézbe vette a villát és a kést és szinte neki rontott a csülöknek. Finom, puha volt, egy kicsit sós, illett hozzá az új hagyma, meg a puha kenyér. Most kezdte érteni azt a bizonyos lukulluszi lakomát, hogy az milyen lehetett. Ez is az, nyugtázta, csak kicsibe, de valami fenséges. A lélek megnyugodott, benne Sipos Ferenc lelke is. Régen érzett ilyen kellemes kiegyensúlyozottságot.

Valamikor, úgy két-három éve, amikor még a feleségével és kislányával élt, akkor érzett utoljára ilyet. Azóta csak magányosan jön, megy ebben a királyi városban. Minden utcáját ismeri. Térképre tudná rajzolni, hol lehet fröccsöt, sört inni. Ismer pár törzsvendéget, akik az egyes helyekhez kötődnek. Ha az utcán találkoznak, ismerősként üdvözlik egymást, de beszélgetni nem állnak

meg. Majd valamelyik este, ha éppen betér ezekre a helyekre.

Hosszan falatozott, ráérősen. Minden falatot ízlelgetett és közben kortyolt a hideg sörből. Olyan jó félóra étkezés után már nem érzett éhséget. Sőt az elteltség vette hatalmába. Csak ült az asztalánál és nagy nyugalommal szemlélte a vendégeket, meg az ablakon kitekintve a Budai út autós forgalmát. Mert csak ez látszott, a nagy meleg miatt a gyalogosok árnyékba húzódtak, vagy éppen egy ilyen sörözőben poharazgattak.

Még vagy egy jó félórát üldögélt magányosan. Arra gondolt, milyen is az ember. Jó dolgában, rossz döntéseket hoz. Így volt ő ezzel a válással is. Nem akarta ő elhagyni a családját, csak az asszony állandó nyaggatása, hogy nem mennek semmire. Többre vágyik, ő, mint Sipos Feri azért, hogy jobb legyen az életük, nem tesz semmit. Ez olyan volt, mint amikor a bakelit lemezen a tű egy átszakadt barázdához ér, onnantól kezdve csak ismételi önmagát. Sajnos ez a lemez forgott hónapokon keresztül, szinte unalomig. Ahol lakott, egy vállalatnál dolgozott egy szerszámos raktárban, olyan kiadó féle volt. Ez a munka valóban lehetett volna jobb vagy másabb, de ő elégedett volt ezzel. Most, hogy eltelt az a bizonyos két vagy három év másképpen látja a dolgokat. Sokat van egyedül, csak úgy vetődik ide-oda, minden különösebb cél nélkül. Mindig arra gondol, egyszer majd jobb idők jönnek.

Sipos Ferenc kiitta maradék sörét, fizetett és visszazökkent a valóságba. Elindult albérletéhez, ahol tulajdonképpen nem is szeretett lakni. Csupán a kis szoba az ágygal, egy alvóhelyé vált.

Eltelt pár hónap, többször betért abba a bizonyos kiskocsmába. Ilyenkor eszébe jutott a pincér, a főtt csülökkel. Szerette volna megemlíteni neki, hogy az ajánlat kiváló volt.

Egyik betérés alkalmával a pincér ott beszélgetett a csapossal, a Tibivel. Meglátták egymást, mosoly gördült mindkettőjük arcára. Kitörő örömmel üdvözölték egymást.

-Szabadnap? – kérdezte Sipos Feri és kezet nyújtott.

-Olyas féle, csak holnap kell menni – mondta pincér és kezében a fröccsel arrébb húzódott, hogy Sipos Feri is a pulthoz férjen. A csapos kimérte a kisfröccsöt Sipos Ferinek, hiszen tudta, hogy a törzsvendég mit iszik, kérdés nélkül elkészítette és kitette a pultra. Felemelték poharaikat, koccintottak.

-Egészségére! – mondták mind a ketten és ittak boraikból.

-Látogasson meg bennünket máskor is! – invitálta a pincér. Sipos Feri nem szólt, csak bólintott fejével és azt tervezte, ha megint olyan magába forduló hangulata lesz, okvetlen a Kinizsi Sörözőbe veszi az útirányt.

Fedora típusú kalap

A kalap egy fejfedő, az időjárás szeszélyes mozzanatainak védelmére. Olyan költőt is megihletett, mint Kosztolányi Dezső. Az ő kalapja szerint: „voltam civilfej koronája, / én bús kalap, / koldus és gyászoló kalap.”

Ebben a történetben Tordai Kázmér, mesterfodrász vall kedvenc kalapja történetéről.

Tordai Kázmér, ez a negyvenéves fodrász, elhatározta, hogy változtat öltözkén. Ezt azért kívánta megtenni, mert Kázmér, a hajfodrász a városban nagy hírnévnek örvendett és ő volt, aki a legelőkelőbb vendégek hajait ápolta.

Eddig eléggé lezser öltözetben járt kelt a városban. A farmer nadrág már volt vagy öt éves, a kockás ingje sem volt napra vasalt. A cipője pedig egy fehér sportcipő volt. Nem egészen tornacipő, de valami ahhoz hasonló.

A változtatást azért döntötte el, hogy azok a vendégek, akik hozzá járnak, mégse szégyelljék, hogy ilyen öltözetben a fodrász mesterük. Úgy gondolta, hogy normális nadrágot fog venni, olyant, amelyik alkalmazkodik az időjáráshoz, Télen valami vastagabb szövetből, nyáron olyan szellős könnyebbet. Az ingjei is ehhez alkalmazkodjanak. Lehet egy szép mellényszerű pulóverrel kiegészíteni, hogy az átmeneti időszakban is használható legyen. A cipő pedig különlegesen szép, fényes legyen. Emlékszik, amikor még kisfiú volt, abban az utcában, ahol laktak, egy szép, nagy házban élt egy ügyvéd. Ezt onnan tudta, hogy apja mindig mondta neki: - Köszönj az ügyvéd úrnak! Ilyenkor az ügyvéd visszaköszönt és a fején lévő

kalapot jobb kezével megemelte, tiszteletet adva a köszönetnek. Még maradjunk a cipőnél, mert ez a bizonyos ügyvéd úr lábán mindig olyan fényes cipő volt, mint a tükör. Hogy csinálta ezt nem tudta, de biztos volt benne, hogy az ügyvéd úr szabad idejében biztosan kefélteti a cipőit. Úgy döntött, neki is ilyenféle cipők kellenek. Legyen legalább négy pár, hogy azt bármikor felvehesse.

Az öltözközéshez a legfontosabb kiegészítőnek a kalapot gondolta. Ha már jól öltözött, akkor csak úgy hajadonfővel nem szaladgálhat az utcán. Meg, ha betér valahová, mondjuk egy étterembe, vagy presszóba, milyen jól nézhet ki, egy kalapos úr. Mértéket, távolságot tartó, legalább is annak látszik. Tehát kell egy kalap, de milyen legyen az a kalap. Tordai Kázmér úgy gondolta, hogy a piaconál lévő újságosnál keres egy olyan újságot, amelyben férfidivatról van szó. El is ment Juditkához, így hívták azt a hölgyet, aki már régóta foglalkozik újságok árulásával. Ajánlott egy férfi magazint, melyben kalapokról is szóesett. Megvette és otthon leült a fotelba és tanulmányozta.

Sokféle kalapról esett ott szó, képek is voltak, de legjobban egy Fedora típusú kalap tetszett Tordai Kázmérnak. Már elképzelte, hogyan fogja viselni, hogyan fogja megemelni, amikor majd köszön valakinek. A legjobban az tetszett ebben a kalapban, hogy megírták, ilyen kalapot viselt Humphrey Bogart a Casablanca című filmben. Mikor ezt elolvasta, teljesen elájult és izgalomba került. Most már tudta jó választás lesz ez a Fedora típusú kalap.

A nagy kérdés most vetődött fel, hol lehet ilyen kalapot beszerezni. Itt ebben a kisvárosban nincs kalapos. Volt, de valamikor a múlt század harmadik felében érdektelenség miatt a kalapos beadta a derekát meg az engedélyét. A kalap elveszítette fényét, jelentőségét. Most ott álltak az emberek hajadonfővel és várták a jószerencsét.

Aztán eltelt olyan bő harminc év és megint kezdett divatba jönni a kalap. Pont ebben az időszakban fogalmazódott meg Tordai Kázmér fejébe, hogy a fejére is kellene valami, ha nem más, legalább egy kalap.

Pestre utazott, és már utazás előtt felderítette, hol van egy kalapos mester. A Bajcsy Zsilinszky úton talált egy mestert. Aki szívélyesen fogadta és mindjárt méretet vett a fejéről egy mérő szalaggal. Mondta is a méretet:

-Önök egy 54-es, XXS-es kalap kell –folytatta: Milyet szeretne?

-Fedora típusút! – válaszolta Tordai Kázmér.

A kalapos mester végig mérte őt és megkérdezte, mi a szakmája?

-Fodrász vagyok, férfifodrász! – válaszolta büszkeséggel.

-Akkor önnek ebből a kalaptípusból, úgynevezett iparos kalap kell. – mondta és a készletből mindjárt elő is vett egy szürke színű kalapot. – Iparos formáját megadjuk, ez a hosszában a fejtetőn betörve – mondta a kalapos és már is a megnevezett formát adta a kalapnak.

Tordai Kázmér azonnal fel is tette a fejére, oda állt a tükörhöz és nagy meglelégedéssel nyugtázta az eredményt. Nem is kell becsomagolni, így megy most már haza is.

Amint leszállt a vonatról már is használni kezdte a kalapot. Köszönt, jobbra, balra, felemelve a kalapot. Ilyen udvarias köszöntésre szinte mindenki válaszolt. Nagyon elégedett volt a választásával.

Másnap reggeltől új öltözetben jelent meg a fodrásmester. Mindenki csodálkozott ezen a hirtelen jött pálforduláson. A csoda három napig tartott, innentől kezdve csak kalapos fodrásznak becézték az emberek egymás között. Tordai Kázmér azonban nagyon élvezte a kalapemeléssel való köszönést, így mindenhová kalappal köszöntött be. Viselte, ha hivatalba kellett mennie, viselte,

ha egy étterembe ment be, vagy más szórakozó helyre. Elégedett volt a kalappal, csupán néhányszor gondolkodott el egy kicsit, a kalap mintha nagyobb lenne. Amikor felvette, lecsúszott egy kicsit a szemére, néha oldalt a fülére. Már arra kezdett gyanakodni, hogy talán vele van valami baj, talán kisebb lett a feje és ezért ez a bőség. Erről egyelőre nem akart senkinek sem beszélni. Kezdett belenyugodni, hogy az ő kalapja ilyen, ezt kell viselnie. Még eszébe jutott, hogy talán orvoshoz kellene fordulnia, állapítsa meg a változás okát. Teltek a napok, hetek, a kalap úgy viselkedett, mint az utóbbi időben. Egyik este amint hazaért a felesége kérdezte tőle:

-Mi van ezzel a kalappal?

-Mi volna? Nincs semmi! – szögezte le Tordai Kázmér és nézte a feleségét.

-Mintha nagyobb lenne! – mondta az asszony.

-Talán a fejem kisebb! – próbálta a korábbi megállapítását erősíteni.

-Mutasd azt a kalapot – utasította az asszony. Belenézett a kalap belsejébe és felkiáltott: -Te Kázmér ez nem 54-es, ennek a száma 58-as. Biztos elcserélted valahol.

Tordai Kázmér elkezdett kutatni emlékezetében. Sokfelé járt, a kalapja néhány fogason lógott, de mindig megvolt, még akkor is, ha több kalap volt a fogason, neki mindig jutott egy belőle. Így nem is gyanakodott. Tehát megint az asszonynak lett igaza, mint általában szokott.

A 8-as petróleumlámpa

Keresztes Ferenc fia, amint leszerelt a katonaságtól, útilaput kötött a talpára és vidéki otthonát elhagyva, Pestre költözött. Ez egy megmásíthatatlan döntés volt, az élet kényszerítette erre. A messzi fővárostól nem volt munkalehetőség. Keresztes Ferenc fia önállóéletet kezdett. Ez természetes volt, ebben nem volt semmi különleges, ez így szokott lenni. A különlegesség csak abban volt, hogy szüleit évente egyszer látogatta meg, ez pedig a karácsonyra esett.

Az év többi napjain dolgozott, családot alapított, élte a saját életét, arra nem szakított időt, hogy az öregeket évközben is meglátogassa. Az öreg már pár éve nyugdíjas volt, elfoglalta magát a házkörül, meg a kert adta feladatok végzésével. Néha váltottak pár szót telefonon, de ez sem túl gyakori eset volt.

Mindig a karácsonyra készültek igazából, ilyenkor elhozta családját, feleségét és két fiú unokáját. Volt nagy öröm, az öregek már hónapokkal azelőtt készülődtek a nagy napra, a találkozásra. Sárika néni, a feleség, az édesanya járta a piacot, a boltokat és bevásárolta mindazt, ami az ünnepekre kellett.

A látogatásnak szánt öt napra felkészült mindenki. Egyelőre vonattal utazott a család a vidéki nagymamához, nagypapához. Mert ugye az unokák voltak a fontosak. A fiúkat látták már elégszer, de ő is fontos volt, főleg az apjának. Ő volt az első szülött fiú, apja sokat emlegette, hogyan teltek a kisfiú napjai a megszületéstől kezdve. Ez a vissza emlékezés, szinte minden karácsonykor előkerült valamilyen formában. Most éppen a szobában a kredenc

tetején álló 8-as petróleumlámpa láttán, indult el az emlékezés.

-Látom, nagyon nézed azt a lámpát – mondta az öreg a fiának. – Ha mesélni tudna, sok mindent látott már.

-Biztosan – jegyezte meg fia egy kicsit bizonytalanul.

-Amikor megszülettem, pont háború volt. A villanyt akkor még nem vezették be a faluba. Ez a 8-as petróleumlámpa adta a fényt a szobában. Ennek a fényénél sírtál fel először, amikor megszülettem.

Ifjabb Keresztes Ferinek eszébe jutott, tényleg ez a lámpa világított sokáig. Valamikor később, a háború befejezése után volt valami villamosítási program. Akkor gyulladt ki az első villanykörte, a konyhában. Erre határozottan emlékszik. Talán első osztályos lehetett.

Furcsa, egyenletes fényt adott, bevilágította az egész konyhát. Később a szobába is bevezették. A 8-as petróleumlámpa nyugdíjba vonult. Ugyan ez a nyugdíjazás átmeneti volt, mert a villany nem úgy működött, mint napjainkban. Elég gyakran voltak kimaradások, hol a távvezetékben, hol a trafóban volt a baj. Ilyenkor a 8-as petróleumlámpa újból szolgálatba lépett. Olyan volt, mintha együtt szolgáltatták a fényt a családnak, némi szükségszerű felváltással. Aztán a villany is megjavult és a 8-as petróleumlámpa, végérvényesen nyugdíjba került.

Egy darabig a kamra egyik polcán strázsált magában. Később került a szobába, már, mint valami dísz tárgy. Igen az volt, a lámpa tartója sárgarézből készült, a petróleum meg a kanóc egy szép, festett, üveg aljba foglalt helyet, ezen a réz tartón volt az üvegből készült lámpaüveg. A számok 6-12-ig a nagyságát jelentették. A nagyobb számú több fényt adott, de a petróleumból, mint üzemanyagból, többet is fogyasztott.

Ennek a 8-as petróleumlámpának esti fényénél írta az iskolai házi feladatát. Ha jobban feltekerte a kanócot, éktelen füstölésbe kezdett. Ilyenkor apja rászólt:

-Ne olyan hevesen, fogy a Petróleum! – mondta mindig határozottan. Ilyenkor visszavett a fényből és folytatta a lecke írását.

-Látod milyen fontos tárgy volt ez a lámpa. Néha, ahogy itt ülök, mindig eszembe jutsz fiam – mondta elgondolkodva.

Ifjabb Keresztes Ferenc, hirtelen arra gondolt, milyen jól mutatna, ott a pesti lakásba. Ha eljönnek a barátai, eldicsekedne, ilyen lámpa fényénél tanulta meg a

betűvetést. Ámulnának azok a városi fickók, akik ilyet még sosem láttak. Döntött, előrukkol kérésével.

-Apám! – szólította meg az öreget. – Volna egy nagy kérésem.

-Mondjad fiam!

-Elvinném ezt a lámpát.

Csend ülte meg a szobát, ahol ültek. Mindenki az öregre nézett és várta a választ. Hosszabb szünet után szólalt meg.

-Sajnos nem adhatom! – volt az egyszerű válasz.

-Miért nem?

-Emlék ez fiam. Nem szeretnék megválni tőle.

Mindenki csak nézett, a csend teljesen megülte a szobát. Sárika mama szólalt meg egy hosszabb szünet után.

-Ugyan már apa! Fiad kéri, miért nem adhatnád oda. Már nem használsz, csak ott porosodik a komód tetején – érvelt és nézte fia arcát, melyet a szomorúság ráncai szántottak át.

Az öreg ült párpercig még az asztalnál, nem szólt csak felállt és kiment a szobából.

Ifjabb Keresztes Feri már megbánta, hogy ezzel a lámpa kéréssel rukkolt elő. Aztán mégis az jutott eszébe, az öreg meghal pár éven belül és a lámpa senkinek nem jelent már semmit. A szemétkébe végzi. A tárgyak is meghallnak egyszer.

Szomorúság kerítette hatalmába, ő sem szólt egy szót sem, várta, hogy lefeküdjenek és vége legyen ennek a kellemetlen, eseménynek.

Másnap reggel a konyhába találta édesanyját, apja az udvarról jött be. Biztosan a jószágokat látta el. Köszönt, fia válaszolt rá. Megállt az ajtóban és annyit mondott:

-Fiam, neked adom a lámpát!

Mind a hárman összenéztek és úgy érezte mindenki,
hogy ennek így kellett végződnie.

Rohanva...

(filmnovella)

Egy Báthory utcai borozóból jön ki Dénes. Ő 30 éves, szőke, sportos fiatalember. Már három fröccsöt megivott, jó a hangulata, pedig erre nem lenne oka, hiszen ma délelőtt lett munkanélküli. Leszámoltatták, kitették, a pénzét is megkapta, a zsebében lapul százezer forintja. Kora tavasz van, a nap melegen süt, a Bajcsy Zsilinszky úton megy. A lámpánál megáll, át akar menni a túloldalra. Zöld, elindul, az út közepén jár, amikor az ott várakozó Audiból kiáltják a nevét. Egy fiatal srác még a lehúzott ablakból is kiabál, integet, hívja oda a kocsihoz. Dénes megtorpan, majd megáll, végül beszáll az autóba. A volán mögött Tibor, régi iskola társa, aki 31 éves, fekete, kigyúrt testtel. Invitálja Dénest, tartson vele, elfutnak vidékre, Tibornak valami szajrét kell eljuttatnia egy címre. Elindítja a kocsit, de alaposan beletapos a gázba. A Váci úton egyik sávból a másikba futtatja a kocsit. Dénes nincs hozzászokva a sebességhez, kapaszkodik. A sofőr nagyhangú, árad belőle a jókedv, kissé nagyképű dumával eteti Dénest. – Jó, hogy összefutottunk, legalább szövegelhetünk! Mi van veled? Dénes jelenlegi állapotáról nem akar nyilatkozni. Tibor egy kis táskából tablettákat szed elő. – Kapjál be egyet! Jobb lesz a világ! Dénes tiltakozik, nem él vele. Ő csak fröccsöket szokott inni. Kérnek a város szélére, a 2/A autóútra veszik az irányt. Tibor nem kíméli az Audit, megy vagy 160-nal. Kerülgetik a kocsikat, előznek autókat, kamiont. Veszélyes helyzetek alakulnak ki. Dénes úgy érzi, hogy a gyomra a torkában van. Tibor csak röhög és

szövegel. Befutnak a hegyek közé, itt sem lassít. Az út mellett állóknak kiordít. Tibor szövegel, hogy üzletet megy kötni, viszi az árut és a tablettás táskára, mutat.

– Ebből van a jó pénz! Dénes töredelmesen bevallja, hogy munkanélküli, most küldték el. – Ne búsulj, majd én szerzek neked, jó fizetős melót! Tibor nagy hangja ellenére, az üzlet miatt azért óvatos. Dénest egy kis településen kiteszi a vasútállomásnál, hogy jó másfél óra múlva jön vissza, várjon itt. Dénes kiszáll az autóból. Üres állomás, négy hosszú vágánnyal, távolban egy rakodó placc, üres fém konténerekkel. Bemegy az állomáson lévő restibe. Bent három férfi ücsörög, és fröccseik mellett bambulnak a semmibe. Dénes kér egy fröccsöt, iszogatja. Nyílik az ajtó, belép rajta két nő. A fiatalabb szőke, szép nagy mellekkel, az idősebb sötét kreolos, sovány és eléggé csúnya az arca. Nézelődnek, felméri a terepet. Kérnek maguknak egy-egy üdítőt. Dénes mellé kerülnek, szóba elegyednek vele. Dénes kér a lányoknak rövid italokat. Véletlenül kiveszi zsebéből a pénz köteget. Ezt a lányok észreveszik. Dénest invitálják, hogy üljenek le az ivó sarkában. A lányok kihívóan kezdenek viselkedni, simogatják, fogdossák Dénest. Dénesre hatnak a dolgok, jó lenne megejteni az együttlétet. Az egyik lány javasolja, hogy mind a kettőjükkel legyen, egyszerre. A lányok tudják már hova

kell vinni a fiút. Elindulnak az üres konténerekhez. Csendes minden. Be is mennek a konténerbe, fény csak a félig nyitott ajtón szűrődik be. A sovány kezd vetkőzni, ledobja a szoknyáját, a pólót is. Fonnyadt mellei ringanak. Dénesről leveszik az inget, nadrágot, cipőt. A nagymellű mondja, hogy legyen a lánnyal, aztán majd vele. Dénes nekiront a soványnak, fogdossa, ölelgeti, erre összpontosít. A szőke nő a háttérben marad, Dénes ruháinál. Egy idő után a nagymellű elkiáltja magát: - Jönnék! A két lány egy pillanat alatt kiugrik a konténerből. Dénes ott áll letolt gatyába, cipő nélkül. Nem tud utánuk futni.

Öltözködni kezd, ekkor veszi észre, hogy a pénzét elvitték. Egy ezres maradt csak benne, meg az aprók. Felöltözik, kábult és mérges. Visszamegy a restibe, de ekkorra már csak a csapos van ott. Kér még egy fröccsöt, iszogatja, amikor autóduda szól. Visszajött Tibor, Vidám, létrejött az üzlet. A kocsiban mutatja a pénzt. – Így kell ezt csinálni! Sebességre kapcsol, az Audi rohan, újból előzget, de a sebességből nem vesz vissza. Dénes hirtelen előre néz, ekkor látja meg a kis teherautót, amely szembe jön az ő sávjukban. Megfeszíti a lábát, kapaszkodik, az autó egyre közelebb ér, ütközés, az előtte lévő üveg összetörik, nem lát semmit, aztán már nem is érez, elsötétül minden.

Kórházi kórterem. Dénes ül az ágy szélén, feje bekötve, bal karja és válla gipszbe téve. Arcán sötét véraláfutások. Újságot lapozgat. Egy 8 nappal korábban megjelent Blikk-benn, címlapon nagy fénykép egy borzalmasan összetört autóról. Szalagcím a kép felett: - Ebből – élve kijöttek! Dénes innen értesült, hogy Tibor is megúsza, de ő rosszabbul járt, mert mindkét lába összetört.

Kórházi folyosó. Dénes bizonytalanul megy a folyosón, amikor meglátja, hogy Tibor egy tolókocsiban ül, lábai teljes egészében gipszbe ágyazva, egy idősebb férfi tolja. Dénes kiáltani szeretne Tibornak, de ő csak a férfit noszogatja: - Gyorsabban! Gyorsabban! Nem hall semmit. Egy széles ajtón kitolják az utcára, és sebesen eltűnik Dénes szeme elől.

Hegesztő leszek

Ármányos Feri három hónapja lépett be ebbe a gyárba, ahol vas szerelvények összeállításával foglalkoztak, nagy tételben. Itt csak hegesztő munka volt, meg anyagmozgatás garmadában. A szerelvényeket nem is tudta hol használják majd az összehegesztés után. Nem is érdekelte, neki a munka volt fontos, meg az érte járó pénz. A szerelvények olyan mértani idomok voltak, szögletesek, kicsik meg nagyok, de nem tudta elképzelni hová kellenek ezek, vagy kinek. Ők csak gyártották, napi nyolc órában, megállás nélkül.

Ármányos Feri anyagmozgató lett, így huszonnyolc évesen, a feladata, hogy ahol hegesztettek, volt egy összetákolt pad, ott legyen az anyag. Szögvasak, meg leszabott lemezek. A hegesztők tudták mit kell összeállítani és naponta hányat.

Nem lehetett mást hallani, csak a dinamók bűgását, meg a hegesztő pálcák sistergését, ahogy elégték.

Játszott a gondolattal, ahogy elnézte a hegesztőket:

-Én is hegesztő leszek!

Tudta, ehhez iskola kell, szakmunkásvizsga. Ő már kinőtt abból a korból, hogy tanuljon.

Egyik szürke napon Varga György, aki harminc éves hegesztő volt, úgy a déli órák körül elvette a hegesztő pajzsot az arca elől. A szikrák nem pattogtak tovább. A dinamó motorja is hangosabb hangon pörgött, nem volt rajta terhelés.

-Gyere Feri, elhúzzuk a kábelt – hívta Ármányos Feri.

-Megyek! – válaszolt egy kissé később, mintha nem hallotta volna. Varga György megkérdezte, látva az elgondolkodó fiút.

-Gondolkozol? Olyan szótlan vagy.

Ármányos Feri erre csak bólintott és nem szólt.

-Ühüm! – volt a válasz később.

-Nem érdemes.

-Pedig kell! – mondta határozottan.

-Nem érdemes! – legyintett Varga György, mintha megerősítené az előbbi válaszát.

-Azon gondolkozom, jó hegesztő lenne belőlem?

-Persze, csak meg kell tanulnod a szakmát.

-És azt hol lehet? – kérdezte bátortalanul.

-Be kell iratkoznod egy szakmunkás iskolába.

-És ezzel kész is?

-A fenét, tanulni kell, a hegesztést gyakorolni, majd levizsgázni belőle. – szögezte le határozottan Varga György.

Ettől Ármányos Feri teljesen megrémült. Tanulni még az általánosban sem szeretett. Most meg itt ebbe a szakmunkás képzőben? – Akkor nem leszek hegesztő! – mondta csak úgy önmagában. Varga György látta elkeseredett arcát, majd megveregette a vállát.

-Ne keseredj el, én segítek neked! – mondta nevetve.

Ez jólesett, felvidult az arca. Varga Gyuri folytatta:

-Látod, én gondolkodom. Szeretem tudni, mit csinálok. Mondjuk tavasszal és ősszel. – közben huncutul mosolygott.

-Miért pont csak ekkor?

-Mert nem iszom vizet.

-Kibírod? – lepődött meg Ármányos Feri és nem értette ezt a vízivási tagadást.

-Tavasszal, meg nyáron, hatkorsó sör után már nem kell a víz! – szögezte le határozottan.

-És ősszel?

-Pálinka meg bor! – volt a határozott válasz.

-Nem mondod komolyan?

-Persze csak vicceltem, de azért nem tagadom meg a jó hideg, habos sört a nyári napon. A frissen főzött szilvapálinkát sem.

Ármányos Feri próbálta összerakni, amit a kolléga mondott. De ő is arra az álláspontra jutott, igaza van, de a hatkorsó sör azért túlzás. Betudta, egy kicsit nagyított a történet mesélésén.

Aztán eltel egy teljes hónap. Ármányos Feri a közeli szakmunkás képzőbe beiratkozott és délutánonként beült az iskolapadba. Napközben pedig Varga Gyuri megígérte, megtanítja hegeszteni.

-Na, mi újság az iskolában? – kérdezte Varga Gyuri egy hegesztőpálca csere közben.

-Nincs semmi! Elkezdtem tanulni – mondta eléggé lehangoltan Ármányos Feri. – Tudod, ott a padok között

fertőzött a levegő, nem engedi, hogy a tudás a fejembe menjen.

-Ne is törődj vele! Ahogy elkezdjük a gyakorlást, minden világos lesz!

Ez aztán egy kicsit megnyugtatta és mindjárt meg is kérdezte: -Mikor kezdjük?

Varga Gyuri egy kicsit elmélázott, közben kezébe fogta a hegesztő pálca fogóját és mondta:

-Holnap délután el is kezdjük. Műszak után maradunk pár órát és elkezdem faragni belőled a hegesztőt!

Ez megnyugtató volt. Izgalomba került egy kicsit, amióta itt van, elnézegette, hogyan hegesztenek. Már úgy érezte ő is megtudná csinálni. Azért várt türelmesen a holnapra.

Másnap kettő után, amikor a többieknek vége lett a műszaknak, Varga Gyuri és Ármányos Feri a hegesztő masina mellé álltak. Varga mutatta a fogásokat.

-Így fogd mindig a hegesztő pálca fogóját! A kábelt csavard a kézfejedre, nehogy valaki csak úgy balhéból megrántást fogjon a kábelén. Így biztonságos, nem eshet bajod. A szemedre meg mindig vigyázz. Ne nézz bele a létrejött ívbe, mert megvakulhatsz. Csak a pajzson keresztül! Szabad szemmel soha! Ezt jól jegyezd meg.

Ármányos Feri feszülten figyelt, megmozdulni sem mert. Itta Varga szavait.

-Ez a legkönnyebb hegesztés – folytatta. – Ez oxidos, itt a pálca könnyen olvad és aprócseppekben szépen felhordható. Szép, egyenletes lesz a hegesztés eredmény.

-Na, akkor lássuk, mi lett az oktatás eredménye? – és Feri kezébe adta a pálca tartót. – Tessék, itt van ez a két lemez, egymás mellé teszem, kérlek, hegeszd össze őket.

Ármányos Feri most életében először fogta ezt a csoda valamit a kezébe. Beillesztette a hegesztőpálcát, feltette a pajzsot és a pálcá végével a lemezre ütött. Létre jött az ív, kékes, erős fénnel izzott. Kék korongok ugráltak a szeme előtt, úgy érezte nem lát jól.

-Látom egy kicsit kellemetlen. Hirtelen, nem lát jól az ember.

Majd megszokom. Ez még csak a kezdet! – mondta határozottan Ármányos Feri és látszott rajta, hogy izgalom kerítette hatalmába. Hegesztő pálcá van a kezében és hegeszt. De ebben a pillanatban a pálcá oda ragadt a lemezhez, teljesen rászorította, oda olvadt.

-Látod, erre vigyázni kell, mert ha ott tartod, oda kapja. Nagyon finoman egy picit távolságban kell tartani, akkor olvad össze a két lemez, és ha jól csinálod, kész a hegesztés.

-Ilyen egyszerű? – kérdezte kissé csodálkozva.

-Azt csak hiszed, mert innentől jön a speciális munka, hogyan fogod a pálcát, mennyit engedsz meg neki, hogy pontosan oda olvadjon, ahová kell. Ez egy igazi gyakorlási folyamat. Majd te is belejössz pár hónap múlva – összegezte Varga Gyuri és kedvesen megveregette a fiú vállát.

Több napon keresztül, szorgalmasan gyakoroltak.
Varga Gyuri meg is kérdezte:

-Nem unod még?

-Nem! – volt a határozott válasz.

-Akkor mindent bele! Meg kell mutatnod az öreg pocakos Tódor bá'nak, hogy tényleg hegesztő lesz belőled.

-Miért? Talán kérdezte?

-Igen! Tudomására jutott a művezetőnek, hogy titokban gyakorlunk. Mondta, jó lenne, ha Ármányos is hegesztő lenne, mert sok a munka.

Ez jól hangzott! Feri hirtelen kalkulálni kezdett, mennyivel lenne több a pénze. Mire is költené? A kérdésre egyelőre nem volt válasz. Tanulni szorgalmasan! – mondta határozottan.

Aztán ettől a mondtástól pontosan három hónap telt el, amikor egy délután az iskolába vizsgára gyülekeztek az ilyen fajta „nebulók”. Volt izgalom. Ármányos Feri megfogadta Varga tanácsát.

-Jól jegyezd meg, ez a munka nyugalmat, pontosságot követel. Így leszel jó hegesztő!

Ez a mondat aztán ott duruzsolt a fejébe. A tanár egy pontos élvarratot kért tőle. Ez azért egy kicsit komplikáltabb, mert nagyobb precizitás követel. Az élvarratot függőleges helyzetben kell elvégezni, itt könnyen megfolyhat az anyag, nagyon kell vigyázni.

Ármányos Feri neki készült, megfogta a hegesztőpálca fogóját és elkezdett hegeszteni. Úgy csinálta, olyan könnyedséggel, mintha már ezer éve ezzel foglalkozott volna. Mikor kész lett, érezte sikerült és elégedettséggel vette le a sisakot.

A tanár megnézte. Látszott az arcán a csodálkozás
majd egy kis idő múlva megszólalt:

-Rendben! Megfelelt. Szép munka volt. Úgy látszik
magát megtanították, hogy a hegesztés, nem nadrág
foltozás.

Két nap múlva az öreg pocakos Tódor hívatta.

-Na, lássam azt a bizonyítványt.

Ármányos Feri mosolyogva mutatta. Az öreg kézbe
vette, nézte egy darabig, aztán annyit mondott:

-Holnap reggel te is hegesztesz. Szakmunkás lettél!
– és kezét fogott vele.

A megélt változás

Négy nap telt el. Nehezen indult el a fővárosból. Olyan volt, mint egy gránit oszlop. Nem lehetett kimozdítani. A város volt a minden, ott született. Most mégis ide ebbe a faluba költözött. Nem egyedül. A feleségével. Itt lakást kaptak, kétszobását. Nem az övék volt, szolgálati. Családtagként jelentette be magát.

Ott albérletben laktak.

Itt most főbérlők.

A szobákat nem tudták megtölteni. Üresen kopogott a csend bennük.

Egymást is elveszítették. Valahogy távol kerültek. Nem érezték a közelséget. Pedig most sokat segített volna rajta.

Szüntelenül a városra gondolt. Hiányzott. Olyan érzet keletkezett benne, mintha minden meghalt volna. -Mit fogok én itt csinálni? – tűnődött egy darabig. Kinézett a szoba ablakán. Széles kert húzódott a kerítésig, a gaz derékmagasságú volt benne. – Talán kertet művelek, paradicsomot termeszték? Lehet, hogy ezt valaki képzei, én nem!

A falun áthaladó távolsági busz, zúgása volt az egyetlen, ami felkeltette a figyelmét. Negyedik nap már erre sem reagált.

Ötödik nap korán kelt.

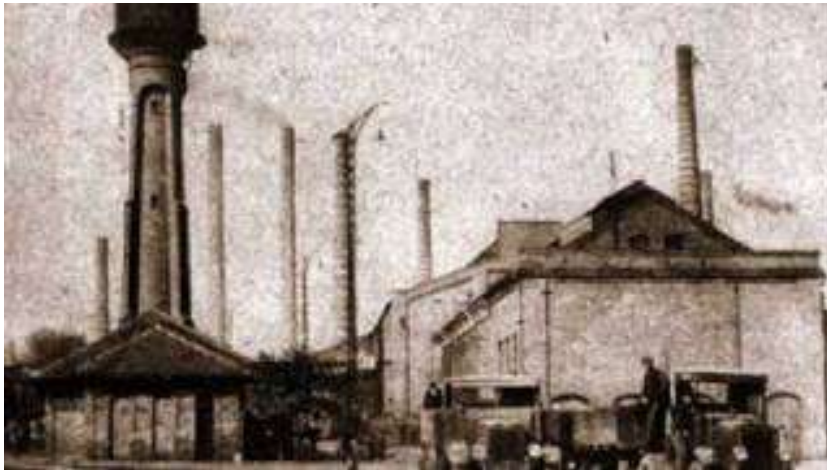
Ma dolgozni megyek a közeli városba! Izgalom fogta el. Mindenre figyelt. A reggel sötétsége tömör falként vette körül. A fényeket nézte. A busz hosszú percekken keresztül a sötét mezők és a komor hegyek között kanyargott.

A város fényei egyszerre tűntek fel.

-Egy... kettő... három... - számolta, de belátta értelmetlen játékot kezdett.

-Házak – mondta maga elé. – Az emeletesek...

Az utcák kihaltak voltak még. – Mégis város – mondta halkán. A levegő is más, ő úgy érzékelte. Teli tüdővel szívta magába.

A gyár, ahol majd dolgozni fog, ötpercnyi járásra volt. Új munkahely. Most cserélt állást életében először. Harminc évesen kellett váltania. Kecsegtető volt a falusi lakás, az albérlet helyett. Felesége ott kapott állást, alsó tagozatos tanítónő volt. Fél is egy kicsit. Izgalom fogta el, ha rágondolt.

-Bátorság öregem! – biztatta önmagát.

Ma még nem sikerült munkába állnia. Orvosi vizsga nélkül nem lehet.

Várt az üzemi orvosra. Kiírva: rendel 11-1 óráig.

Addig sétált az utcán. Benépesült. Emberek siettek munkába.

-Egy fél erőset! – a sarki büfében ivott. A szesz átforrósította. Felvillanyozta.

Itt minden más volt. Ezt szokta meg. Hozzá tartozott. Nem tudott nélküle élni, most ezt hitte.

Kétkerekű kocsi zörgött a köveken, öreg bácsi tolt. A lapát és a seprű nyele játékosan fityegett ki a kocsiból.

-Utcaseprő! – önkéntelenül felkiáltott.

Pesten észre sem vette, lehet, hogy ott nem is volt. Most csodálkozva nézett utána.

Jól esett ez a séta. Úgy érezte visszatért ereibe az élet. A falu az csak falu. Üres és unalmas. Minden reggel a haragszó ébresztette, meg kutyaugatás.

Itt zajlik az élet. – Az életben akarok élni! – dünnyögött magában.

Hirdető oszlop. Öles betűkkel plakátok. – „Ne felejtse el... januárban a kötelező gépjármű szavatossági biztosítás díját befizetni. Állami Biztosító.”

Lent moziplakátok.

„Jön!” – Gyerekbetegségek. Színes magyar filmvígjáték.

Még lejjebb: - „Ketten”. Díjnyertes alkotás.

A járdán szőke nő kopogott végig. Harisnyákján elcsúszott a csík. Utána nézett.

-Csinos... jó... az alakja – a gondolat megszakadt.

Egy újságosbódé előtt állt. Ötödik napja, hogy nem olvasott újságot.

-A falura még ez sem jut el. Vagy kitudja?

-Egy Blikket kérek!

-Tessék! Köszönöm. – az apró pénzt zsebre vágta.

„Rozmaring presszó”. Olvasta a felírtot a barna ajtó fölött.

-Ez már valóban város!

Beült, üres volt. A kávéfőző nő álmosan nézett rá. Még korán van, nyugtázta. Tévedett, mert egy öregúr a sarokban feketézett.

Távolabb ült le, az ajtóval szemben.

-Így áttekinthető! – nem szeretett hátat fordítani.

-Kávét! – mondta a pincérnőnek.

-Habot parancsol? – kérdezte halkan.

-Nem, köszönöm!

Kinyitotta az újságot. Szalagcímek: „Elfogta a rendőrség azt a férfit, aki megfojtotta feleségét féltékenység miatt.”

Tovább lapozott. „Rendőrkézre került a sikkasztó főkönyvelő.” A következő oldalon: „Városi tisztasági munkára keresnek férfi munkaerőt.”

Csak a nagybetűket olvasta. A sűrű sorok olvasása idegesítette, meg a presszó üressége is.

-Fizet! – a pénzt az asztalon hagyta. Emberek közé vágyott.

Az utcán már többen voltak. Most, hogy az idő teljen, cél nélkül kószált. Várta az orvos rendelését.

A rendelő a porta mellett volt. Hárman vártak az orvosra. Idős férfi, nagy táskával jött, pont 11 órakor. Őt harmadikként szólították be.

Félmeztelenre kellett le vetkőznie, az orvos meghallgatta a szívverését, kinyitatta a száját, belenézett. Olyan érzése támadt, mintha egy vásárban lenne, ahol a lovak fogai a mérvadók.

-Rendben! – mondta az orvos. – Felöltözhetsz!

Egy recept félére írt valamit, lebélyegezte. – Ezt majd adja le a munkaügyön! – mondta távozóban utána.

Ezek szerint dolgozhatok. Anyagmozgató leszek a félkészárú részlegben. Ezt már a múltkor megmondták neki.

Lábai szabadon vitték az utcán. Majd beszámol a dolgokról az asszonynak. Biztosan várja, mi történhetett vele?

A buszmegállóban talált magára. Már elfogytak a gondolatai. Egy maradt csupán és ez a tényszerű megállapítás volt: - Holnap dolgozni jövök. Így kell ennek lennie, ha már ide jöttünk.

Aztán felült egy, a falu felé induló buszra és a zötykölődés során, arra gondolt, szabad idejében, tényleg paradicsomot fogok termesztetni a kertben.

Kázmér és Zsó

Tóth Kázmér ült a szobában, kinézett a lakás második emeleti ablakán, igazi őszi idő volt. Megpillantotta a lányt, ahogy összefogott kabátjával ment az úton és a széllel viaskodott. Haját kibontotta és szép, kecses ívben lengette. Mintha felnézett volna, de ez csak egy pillanat volt. Eszébe jutott Zsóka, akit ő csak Zsónak becézett. Nem volt több tizennyolc évesnél, ő maga talán húsz lehetett. Azóta eltelt vagy ötven esztendő.

A lány pont olyan volt, mint akkor Zsó. Szép barna haja volt, csodás alakja, talán a melle, meg a lába volt a legszebb. Most minden eszébe jutott. Mind a ketten albérletben laktak. Ezek a szobák pedig ridegek voltak, az érzelmet is kizárták magukból.

Tóth Kázmér a város központjában lakott, egy hírhedt környezetben. A Bacsó Béla és a Bérkocsis utca sarkán álló ház, második emeletén. Pár lépésre volt a Rákóczi tértől. Amikor feljött Pestre dolgozni, a haverok ezt találták neki. A második emeleten, régi cselédszoba, mindjárt a konyha mellett. Nem volt mondható nagynak, csupán két méterszéles és három méter hosszú volt. Csodálatos módon elfért benne egy keskeny heverő, egy fa szekrény. Mellette egy pici asztal egy fonott tonett székkal. Az ablaka a lift hofra nézett. Fény inkább a ház belső udvaráról, a válaszfal tejüvegén keresztül szűrődött be. Az eget sem lehetett látni, csak a reggel, meg az esti fényviszonyok változását. Olyan volt, mint egy süket szoba, a mérhetetlen szükségletnek megfelelően, alvásra alkalmas állapotban. Aztán mégis megfelelt, mert Tóth

Kázmér keveset tartózkodott itt, inkább a várost róttá, utcáról utcára, moziról mozira, mert ez volt a szórakozása.

Zsó, szintén albérletbe lakott. Rákoscsabán, két öregnél, mint Tóth Kázmér. Az öregekkel az volt a baj, hogy keveset mozdultak ki a lakásból. Nem hagytak maguk után üres állapotot, felszabadult helyzetet, melyet ki lehetett volna használni. Így két albérletbe szorult pár küzdött a találkozás reményével, amikor talán majd kettesben lehetnek. Ez az idő azonban nehezen akart eljönni. Egyszer-egyszer, de ritkán, valahová elmentek látogatóba, de ez sem tartott sokáig. Legalább is addig, hogy zavarmentesen lehettek volna együtt, legalább is egy kis ideig.

Néha elmentek a temetőbe. Ez hosszabb időt vett igénybe, mert a köztemető messzebb volt, oda villamossal kellett menni, meg időztek is egy kicsit a rokon vagy ismerős sirhantjánál. Ez volt az egyetlen eset, ami talán több óráig is eltartott. Erre az elmenetre már napokkal korábban, lázasan készültek. De az elmenetelkor rendszerint valamin össze is vettek, tehát feszült volt a helyzet.

Egyik alkalommal, amikor úgy érezte Tóth Kázmér, hogy az öregek távolléte hosszabb időt fog igénybe venni, megszervezte a találkozást Zsóval, aztán mégis hamarább jöttek haza. Az öreg, nem tudom, hogy miért, mindjárt a szoba ajtaját nyitogatta. Még szerencse, hogy kulcsra zárta, de a házigazda hajthatatlan volt.

-Van bent valaki magánál? – hangzott a kérdés.

Természetesen tagadta Zsó jelenlétét. Valami féle kifogást mondott, melyet ő maga sem akart elhinni. Ha mégis arra kényszerül, hogy kinyissa az ajtót, hogyan magyarázza meg

Zsó jelenlétét. Érezte, értelmes emberben van annyi diszkréció, hogy átlátják a pillanatnyi helyzetet, melyet aztán később kifogásolnak. A szorult helyzet úgy oldódott meg, hogy felkapták magukra a ruhát és egy pillanatnyi csend közepette, távoztak a lakásból. Csak kint sajnálta magát a végre létrejött találkozáson, az így elszalasztott pillanaton. Már később, nem is volt mersze egy ilyen jellegű kísérletbe kezdjen.

Zsó albérlete Rákoscsabán volt. Az öregek egy szép kertes házban laktak, a padlástérben volt kialakítva egy szoba, ez volt az albérlet. Belülről szépen bevolt rendezve, fürdő, wécé is rendelkezésre volt hozzá. Feljutni úgy lehetett, hogy a konyhából fából készült csigalépcső vezetett fel, az „emeletre”. A padlásszobának az ablaka a kertre nézett, alatt egy veranda, ez befedve egy vas, bordás, dróttal átfont üvegtetővel.

Kázmér és Zsó ismeretsége már majdnem két hónapja tartott. Ebbe az időbe kell beleszámítani azt a bizonyos találkozási lehetőséget is, amely aztán úgy végződött, ahogy.

Egyik este Zsó indítványozta, menjenek fel az ő albérletébe. Busszal kimentek Rákoscsabára, gyalogosan megközelítették a házat. Zsó elmondta, hogy ő megy előre, a lépcsőn szépen, óvatosan felmennek a szobába. Villanyt nem gyújtottak, hiszen Zsó ismerte a járást, fogta Kázmér kezét és vezette. Próbáltak óvatosan lépkedni, de a felvezető lépcső bátran nyikorgott, ropogott a léptek alatt. Mintha be lett volna idomítva, kiáltott a tulaj felé: - Idegenek járnak rajtam!

El is érte célját, mert amikor félúton voltak felfelé, villanyt gyújtott valaki a konyhában. Megszólalt egy idős,

női hang: - Maga jött haza, Zsóka? – Zsó kissé rezignáltan mondta: Igen, én! Aztán csend, csoszogás hallatszott, majd elaludt a villany. Így már minden rendben volt ahhoz a pár lépéshez, ami a szobáig vezetett.

Azért az a bizonyos kérdőre vonás Kázmérnak mégsem tetszett. Ezt Zsó észrevette és azt mondta:

-Én tudok egy jobb megoldást!

Aztán könnyedén elmesélte, hogy a szomszéd telek üres, arra nincs senki. Ezen a kerítésen, az utcai részen van egy nagy nyílás. Ott be lehet bújni, a telket elválasztó kerítés is hiányos. Könnyen megközelíthető átlépve a terasz, onnan két lépés és fel lehet kapaszkodni a tetőre. Innen az ablak két méter, csak arra kell vigyázni, hogy ne az üvegre lépjen az ember, hanem a vastartókra.

Ez aztán egy akrobatikus bejutási módszer, a cirkusz porondján is meg lehet csinálni. Kázmér pedig erre kész, hiszen így született. Aztán egyszerűen arra gondolt, mit meg nem tesz az ember, szerelmes fejjel.

Másnap este Kázmér így jutott fel a szobába. Érezte, könnyen megy ez, hiszen fiatal volt, a kilók is elkerülték, az izmok fejlettek, rugalmasok voltak. Így minden rendben volt. Reggel ezt visszafelé is megtette, pár hét után, olyan

rutinos mozdulatokkal nyúlt a párkány széléhez, mintha ezt csinálta volna heteken keresztül.

Egyszer ő ment előre, korábban felmászott a szobába. Csak ült a nyitott ablakkal szemben és az esti félhomályban figyelte a Budapest Hatvan között közlekedő villanyvonatok sivítását, a mozdony áramszedőinek kékes szikráit. Zsó a bíróságon volt, mert most volt első házasságának, utolsó bontóperi tárgyalása. Később jött, mert valahol a „győzelemre” ittak pár pohárral.

Majd eltelt két év, amíg együtt jártak. A soron következő találkozáskor Kázmér hiába várta Zsót, nem jött. Telefonált a munkahelyére több napon keresztül, de mindig letagadtatta magát. Egyszer összefutottak az utcán, de Zsó csak annyit mondott:

-Felejts el, vége mindennek!

A visszaemlékezés Kázmérban is csak addig tartott, amíg a lány az utcán, a szélben, el nem tűnt, a szeme elől.

Különös albérlet

Napjaink nem ritka sajtóhíre, hogy N. Sándor 52 évi házasság után, 81 éves korában elvált. Elhidegült a kapcsolat. Nem csoda, hiszen 52 év, nem kis idő. Nem volt külön lakása, így albérletbe kényszerült. Gondolta, kivesz egy szobát, öreg néninél. Vesz tévét, azt fogja nézni, úgy is fáj a lába, éldegél az albérletben, még úgy kb. 2-3 évet, mert már nincs több kiróva számára. Aztán utána az özönvíz. Talált is egy idős hölgyet, aki kedves volt. Senki sem kérte számon tőle, mit csinál, hová megy. Vére már nem hajtotta sehová. Kezdeti napok után érte a meglepetés. A főbérelő, kedves öreg hölgy, nagy dohányos volt. A cigaretta füst a dohány bűzével keveredve, sokszor kibírhatatlan volt.

Jó egy év után találkozott az elvált feleségével. Elcsevegtek hogylétük felől. A beszélgetés végén mégis kibökte azt a bizonyos „szobai levegőt”. A véletlen úgy hozta, hogy két hónap múlva ismét összefutott az elvált feleségével az utcán. Beültek egy presszóba egy kávéra. Az asszony hozta elő:

- Nem akarsz egy jobb albérletet? – szólt a kérdés.
- Dehogynem! – vágta rá, szinte gondolkodás nélkül.
- Mit szólnál ahhoz, ha én kiadnám neked albérletbe a volt szobádat. Természetesen fürdőszoba használattal. A terepet ismered, én nem zavarlak – mondta kedélyesen.

- Kikötésem van, ide, nőt nem hozhatsz. Az árban majd megállapodunk.

Ebben maradtak. A legközelebbi találkozásnál, megegyeztek a részletekről.

– Fizetsz nekem a 200 ezer forintos nyugdíjadból havi 150 ezret. Ez egy tisztességes albérleti díj.

– Akkor rendben! – mondta az elvált feleségének.

–Mikor költözhettek? – kérdezte hirtelen és izgatott lett.

-Jöhetsz holnap is – mondta az elvált feleség. – Ha jó lesz, még kapsz naponta egy-egy tányér levest is. Az még belefér az alkuba. N. Sándor már elképzelte, ott ül a régi asztalnál és kanalazza a húslevest, amelynél finomabbat, csak az ő elvált felesége tud főzni.

Nyugdíjas lakatos, majd kertész

Kovács István lakatos egy éve ment nyugdíjba. Már nagyon várta ezt az időpontot. Aztán egy pénteki napon meg is érkezett. A főnök a műszak végén összehívta a műhely dolgozóit, hogy elbúcsúztassák Kovács Istvánt, aki pontosan negyvenhat évet szolgált ennél a cégnél. Mindenki csak Pista bácsinak ismerte, már fiatal korában is olyan bácsis kinézete volt és azt tűnt fel a kollégáknak, hogy soha nem öregszik. Kiegyensúlyozott, vidám embernek ismerték, aki mindig segítőkész volt.

-Na, István! – kezdte a főnök. – Már vártad ezt a napot, most nyugdíjba mész és annyit pihenhetsz, amennyit csak akarsz.

-Nem kell korán kelned – mondta az egyik kolléga.

-Az asszony ágyba hozza a reggelit! – volt a folytatás

-Esetleg egy kis snapszot! Ez jól fog esni! –fokozták.

-Látom, az irigység beszél belőletek, de ha megéritek, ti is kaptok majd egy kis pohárral – mondta Pista bácsi mosolyogva.

-Úgy legyen! Ámen! – mondta egy fiatal szaki, aki az utóbbi időben sokat dolgozott együtt az öreggel.

Ezzel az ünneplés be is fejeződött. Pista bácsit közrefogták, megölelték, kezet ráztak vele, lapogatták a hátát.

-Jó pihenést öreg! – mondták többen is.

Az öreg felnyújtotta a karját, figyelem felhívás jeléül. Csend lett, mindenki feléje fordult. Az öreg annyit mondott:

-Ha átöltöztetek, várlak benneteket itt a sarki „Patkó” borozóba. Leöblítjük a hosszú évek porát.

Páróra múlva mindenki megjelent, pedig nem volt névsorolvasás.

Ettől a poharazgatástól eltelt egy egész esztendő. Ment minden a maga útján. Pista bácsinak az első hetek meg hónapok fura érzéssel teltek el. Sokszor gondolt arra, milyen érdekes, nem vagyok ott és minden működik. Hiányzott egy darabig a munkahely, a kollégák, meg az a légkör, amelyben lélegezhetett éveken keresztül. Otthon tett-vett, de valahogy nem elégítette ki ez a semmittevés. Egyik reggel kiült a napsütésre az udvar és a kert közti részre. Nézte a kert gazos területét, aztán arra gondolt, meg kellene művelni. Másnap ásót vett a kezébe és elkezdett rendet csinálni. A rendcsinálás után minden nap úgy ment a kertbe, mintha műszakba menne. Dolgozott szorgalmasan, már volt értelmes elfoglaltsága.

Pista bácsi kedvenc területe lett a kert. A kert ugyan sok munkával járt, hiszen tavasztól őszig szinte megállás nélkül ott kell lenni, ha azt akarja, hogy szép és bő legyen a termés. Kezdődik az őszi ásással. Jól átforgatta mindig a földet. Nem baj, ha az ásónyomok nagydarab hantokat

forgatnak át. Így legalább a tyúkólból, meg a disznók alól származó trágyát jól bele lehet forgatni. Aztán majd a téli fagyok, a hó leve bele viszi a földbe az életető erőt. Tavasszal a téli fagyoktól porhanyóssá válik a kert földje. Pista bácsi gereblyével szépen elegyengette. Ágyásokat alakított ki, paprikának, paradicsomnak és a zellernek. Érdekes, hogy csak ezzel foglalkozott. Más zöldféle nem érdekelte. Mindig mondta, kínlódjon más a krumplival meg a répával, gyökérrel. Amennyi nekik kell a feleségével, azt megveszi a piacon, de van itt a közelben olyan szomszéd is, aki pont ezzel bajlódik. Aztán az ő paprikájáért, paradicsomjáért cserébe, ad neki zöldséget, vagy éppen salátát. A paprikának, paradicsomnak kialakított ágyások úgy voltak megemelt földekkel körbe hantolva, hogy csak a kerti csapnál a slagot tette bele és elárasztotta az egészet vízzel. Meg is hálálta, mert a paradicsomok, paprikák óriásira nőttek. Gyerek korában az alföldön járt és a rokon elvitte őt egy olyan helyre, ahol bolgárkertészek dolgoztak. Ott látta ezt a módszert, az ágyás elárasztását. Persze ők nagyban csinálták, akkor még nem ismerték a fólia sátrakat. Az később jött divatba, de ezt a megoldást nem kedvelte. A hagyományos kerti növény nevelés híve volt, ez be is vált neki. A szomszédok sokszor csodájára jártak a kertjének. Akkor döbbentek csak meg, amikor kiderült, hogy ő csak háromféle növényrel foglalkozik, a többi nem érdekelte.

Ez a termesztési mód legalább öt éven keresztül zavartalanul folyt. Volt paradicsom meg paprika bőven. Irénke néni szinte folyamatosan főzte a lecsót. Nem volt ebben fennakadás. Pista bácsi ezt evett reggel, délben és este, pedig nem volt vegetáriánus. A zellerből pedig az asszony zellerkrémlevest főzött. Az is finom volt. Már

megszokottá vált, hogy Pista bácsi a napnak legtöbb részét a kertben tölti, többször elfordult, hogy az asszonynak szólni kellett, hagyja abba a munkát, jusson holnapra is. Pista bácsi elégedett volt a sorsával, a nyugdíjas napjaival. Mindig azt mondta az asszonynak.

-Ha ez az állapot így tart vagy még tíz évig, elégedett leszek – nyugtázta az eltöltött napokat.

Persze a sors meg az élet nem mindig gondolkodik úgy, mint a halandó ember. Történt úgy a hatodik év májusában, hogy az öreg reggel locsolta az ágyásokat. Megnyitotta a kerti csapot és nézte, hogy a víz elárasztja az ágyásokat. Valahogy az éjjel rosszul aludt, érezte, hogy szédül, gondolta majd elmúlik. Az asszony elment a boltba, nyugtázta, az öreg jó helyen van, nem lesz semmi baj.

Rosszul számított. Mikor hazaért, arra lett figyelmes, hogy az öreg hason fekszik az egyik ágyásban. A víz pedig már a küszöb feljött.

-Pista, Pista! – kiabálta, ahogy meglátta. Odarohant, segíteni próbált, de a férfi test súlyával nem bírt. Pista bácsi hörögve vette a levegőt.

-Segítség! Segítség! – kiabálta, aztán hirtelen rájött, talán nem hallja senki. Döntött, átszaladt a szomszédba, jöjjenek segíteni. Még szerencse, hogy a szomszéd otthon

volt. Jött, segített, az öreg Pista bácsit felállították, de nagyon hörögve vette a levegőt. – Mentőt! – mondta a szomszéd és intett a kezével Irénke néninek, hogy szaladjon a telefonhoz.

A mentők percekben belül ott voltak, ellátták pillanatok alatt az öreget és kórházba szállították.

Kovács István hosszú heteket töltött a kórházba. Az orvosok azt mondták víz, meg sár ment a tüdőjébe. Ez a betegség lassan gyógyul, műteni nem lehet, talán majd a szervezete elhordja valahová, ami most ott bajt okozott. Aztán a bent töltött hosszú hetek után hazajött. Gyengének érezte magát, mintha az az erő, amely korábban karjaiban, lábaiban volt, most egyszerűen eltűnt. A kertet csak messziről nézte, még a paradicsomok pirosodtak. Igaz, le kellene szedni, de ezt ő már nem bírja. Ilyen csendes szemlélődéssel telt el ez a nyár, majd beköszöntött az ősz. Kovács István bácsi sem bírta tovább, egyik péntek reggel nem ébredt fel. Csendben elaludt. Irénke néni megözvegyült. Hiányzott az öreg, Irénke néninek, meg a kertnek is. Aztán szép csendben teltek a napok, hiányzott az öreg. Irénke néni, ha közelebb szeretett volna kerülni az öreghez, kiment a kertbe. Ott úgy érezte, ott áll mellette, szemléli a paradicsomokat meg a paprikákat.

Beálltak a hidegek, már nem volt kedve kimenni a kertbe. Már csak a gondolatok maradtak, az emlékek, melyeket két ember az együttlétük során közösen megéltek, összegyűjtöttek.

Késő ősz van már. A fák levelei mind a földön hevernek, ott virítanak tovább a szivárvány élénk színeiben pompázva. Irénke néni a konyha ablakából nézi a kerti tájat. Amely egészen az ablakig húzódik. A régi ágyások szelei, a

felhalmozott föld még mindig mutatja az ágyások helyeit. Képzeletben minden zöld, a paradicsomok pirosan mosolyognak. De ez csak egy felidézett kép, amely régen volt. Most mindenütt a száraz gazok eldőlt szárai terítik be a kert földjét. Kint olyan fáradt bágyadtsággal süt a nap. Jobban talán nem is tudna, hiszen szétszórt felhők takarják az ég kékjét. Olyan őszi hideg van, egy kicsit fúj a szél, az embernek nincs kedve kint sétálni. A gázkonvektor mellett ül, és ahogy kinéz, hideg borzongás fogja el. Pedig bent a kályha ontja a meleget, talán harminc fok is lehet, de ő mégis fázik. A gázóra számlálója elég gyorsan kergeti a számsorokat, nagy a fogyasztás. Bent meleg van

Megpecsételt ígéret

Már elmúlt délután négy óra, amikor Péter leszállt a 2-es villamosról a Jászai Mari térnél. Átment a körút túlsó oldalára, a Nyugati pályaudvarhoz igyekezett, de még van idő, úgy döntött, a távolságot gyalog teszi meg. Az irodai munka után, kell egy kis mozgás. Nem gondolt semmire, úgy lazán, bámészkodó sétával igyekezett megtenni a kijelölt távolságot. Éppen a Visegrádi utca sarkánál állt, mert a lámpa pirosra váltott. A váltáskor egy hölgy kissé lemaradt, így futva igyekezett áthaladni a zebrán. Péter figyelte a hölgy produkcióját. Láttá, hogy milyen csinos alakja van, barna haja szépen kontyba fésülve. Az arca mosolygós, úgy nevetett, ugrott be hirtelen, mint régen Gitta mosolygot így. Aztán elfordította a fejét, mert a lámpa zöldre váltott. Gitta arcától nem tudott megszabadulni. Egy pillanat alatt ugrott be, ez ő.

Visszafordult, de már a hölgy eltűnt.

-Pedig ő volt! – mondta most már szemrehányólag magának. Ez a felismerés egy kicsit letaglózta és egyúttal izgalomba hozta.

-Hány évbe annak, hogy együtt dolgoztak? – kezdett visszaszámolni, amikor a hölgy az utca azon részén, kijött egy boltból. Hirtelen megindult feléje és amint nézte, felismerte járását, ez pedig ő! Kiálltot:

-Gitta! – a nő tovább ment. még egyszer ismételte: - Gitta!

A hölgy megállt és értetlenül nézett körbe. Állt egyhelyben, mintha oda szögezték volna. Péter megindult, de most már teljesen biztos volt, hogy azt a Gittát látja, aki

annak idején nagyon fontos volt számára. Péter sietett feléje és már is mondta, ahogy odaért:

-Szia! Te vagy az? Nem akarok hinni a szememnek?
– kérdezte mosolyogva. Gitta nézett egy darabig, ő is lapozott emlékei között, aztán felkiáltott:

-Péter! Nahát, milyen csinos, megtermett férfi vagy még? – mondta Gitta.

-Ezt inkább fordítva kellene mondani. Nagyon csinos vagy, érett nő lettél!

-Ne hízelegj, mert zavarba hozol! – mosolygott a hölgy, mert már korosabb hölgynek nézett ki.

-Hány éve, hogy nem láttuk egymást? – kérdezte Péter.

Gitta gondolkodni kezdett, aztán rávágta: - Annak több mint harminc éve.

-De lehet egy kicsivel több is! – egészítette ki Péter. Megfogta Gitta vállát és amint mentek, óvatosan irányította. A Vígsháznál lévő körúti presszóba mentek be. Ahogy fogta Gitta vállát, az a fajta bizsergés futott át rajta, ami akkor, régen izgalomba hozta. Annak pontosan harmincöt éve. Akkor még nőtlen volt, daliás huszonhat éves férfi. Gitta pedig emlékezete szerint akkor volt huszonkét éves és már férjnél volt.

Ott az újpesti gyárban ismerkedtek meg, Péternek tetszett a lány, de az a bizonyos „villámhárító” – már, mint a férj – közbe volt ékelve. Csak nézni lehetett, mert szép volt, csodálatos alakkal áldotta meg a sors. Először beszélgettek, csak úgy a munkahelyen. Észrevette, hogy a lány is szimpatizál vele, de a férje minden műszak végén ott állt a kapuban. Így telt el közel két év, amikor a férjét tartalékos katonai szolgálatra vezényelték. Gitta ott maradt

egyedül. Péter ettől kezdve sűrűbben kerülgette, beszélgetett vele, tette a szépet. Érezte, hogy Gitta is hasonló érzelmek között őrlődik. Ez a kölcsönös szimpátia egyre terebélyesedett. Ennek jele az volt, hogy mindennap beszélgettek. Ha Péter nem tudott lemenni a műhelybe, már szemrehányást kapott. Konkrét kezdeményezéssel egyik fél sem mert előállni. A férjes asszony megjelölés bizonyos fokig tilosként, működött.

Vagy hathónap is eltelt, amikor ugyan így, mint most összefutottak az újpesti piacon. Ez a kinti, városi találkozás valahogy más volt. Beültek egy presszóba, beszélgettek, jobban kitárulkoztak egymás előtt. Vidámak voltak, a vége az lett, hogy Gitta elhívta Pétert a lakására.

Másnap a műhelyben Gitta azzal állt elő, hogy találkozzanak máskor is, de valahogy úgy csinálják, vigyázva arra, ne fussanak össze ismerőssel, mert ebből aztán baj lehet.

Péter is érezte, ennek veszélyét, mert ugye, ha a férj megtudja, palacsintává veri a fejét. Az ilyen kakaskodásnak nem volt híve. Így azzal az ötlettel állt elő:

-Találkozzunk Óbudán, az Árpád híd óbudai HÉV megállójában. Onnan elmegyünk Aquincumi megállóig, majd egy kis gyaloglással a Duna parti Bivalyos Csárdáig.

Gitta helyeselt, úgysem voltam ott még! – összegezte Péter szavait.

-Meglátod, ez a csárda közel kétszáz éves. A római part nagy találkozási helye, jókat lehet ott kajálni. Majd kipróbáljuk! – tette még hozzá.

Aztán ezek a találkozások rendszeressé váltak, volt úgy, hogy hetente kétszer is. Ez olyan kellemes délutáni programmá vált. Ugyanis a délelőtti műszak után, általában három vagy négy óra körül találkoztak a megbeszélthelyen, Óbudán. HÉV-re szálltak, majd a célállomáson leszállva, kellemes sétával elérték a római part ikonikus helyét, a Bivalyos Csárdát. Itt aztán ismerősnek még a madár sem mutatkozott. Ők itt olyanok voltak, mint egy szerelmes pár, az idegenek örömmel nyugtázták a két ember meghitt együttlétét. A koronát pedig az tette fel ezekre a találkozásokra, hogy a végén mindig Gitta lakásán kötöttek ki.

Mint általában, minden jónak egyszer vége szakad. A férj leszerelt és a megszokott, tilalmas kapcsolat is a megszűnés sorsára jutott. Talán még kétszer találkoztak.

Ezek boldog pillanatoknak számítottak. Az egyik találkozás során Péter felvetette, mi lenne, ha pontosan öt év múlva, augusztus elsején, itt Óbudán a HÉV megállójában találkoznának a megszokott időben?

Össze néztek, eléggé romantikusnak tűnt ez a megoldás, de beleegyezőleg nyilatkoztak egymásnak. Ez egy megpecsételt ígéret maradt.

Aztán eltelt az a bizonyos huszonöt-harminc év. Nem tudtak egymásról semmit. Csak az volt azért az érdekes, hogy többször gondoltak ezekre a találkozásokra. Aztán azzal hessegették el ezeket a gondolatokat: - Mindenkinek meg van a maga élete, ezt már nem lehet visszafordítani.

A kávézóban Péter rendelt egy-egy kávét és kért hozzá egy kis konyakot is. Ahogy meghozták a poharakat, Péter felemelte és Gitta felé nyújtotta, majd ő is felvette a poharát.

-Egészségünkre és erre a csodára, hogy újból láthatlak!

Gitta is felemelte poharát, koccintottak és huncut mosollyal, egymás szemébe nézve ittak.

Aztán a beszélgetés óhatatlanul a kiesett évekre terelődött. Gitta kezdte a visszaemlékezést.

-Elváltam a férjemtől, amikor leszerelt a katonaságtól. Majd egy évre rá férjhez mentem. Ebből a házasságból született két lányom. A nagyobbik már férjnél van, a kisebbik egyetemista.

-Unoka? - kérdezte Péter.

-Egy fiú, még iskolás. Aztán volt két munkahelyem. Lassan nyugdíjba megyek – tette még hozzá. Kedvesen mosolygott, a régi fények még megcsillantak a szemében. Péter érezte, mintha azok a napok jöttek volna vissza, egy

pillanatra köszönni. Öröm és boldogság töltötte el szívét. Csak nézte Gittát, úgy érezte semmi sem változott, csak az évek szaladtak el, de mintha itt folytatódna. Aztán Péter következett, mert Gittát érdekelte, hogy mi történhetett vele.

-Látod én nem voltam olyan szerencsés, hogy egyből az igazit találjam meg. Kétszer nősültem. Az első házasságomból van egy fiam, a másodikból is egy. Ők már felnőtt emberek. – itt egy kicsit megállt és megfogta Gitta kezét, amely most is bársonyos, meleg volt. Egymás szemébe néztek és a mosoly nem tűnt el egyikük szeméből sem.

-Lassan nyugdíjas leszek, - folytatta Péter. – Volt öt munkahelyem, ezeken kisebb, nagyobb sikerekkel átvergődtem magam. Persze nem mindig a teljes megelégedettségemre.

Itt egy kis szünetet tartott, nézte Gittát, aki közel a hatvanadik évéhez, még mindig nagyon jól nézett ki. Alakját az évek sem tépázták meg.

- Van két unokám, a hátralévő időt nekik szentelem – és kajánul mosolygott – Meg emlékezem a hajdan volt szép időkre.

Gitta egy kicsit feszengve ült az asztalnál, nézte Pétert, de aztán bátran megkérdezte: - Eljöttél arra a bizonyos öt éves találkozóra?

Péter nem lepődött meg, nyugodtan válaszolt: - Nem voltam ott, pedig mindig készültem rá – nézte Gittát és az jutott az eszébe, mi van akkor, ha ő ott volt?

Hosszabb szünet következett, aztán töredelmesen bevallották, hogy készültek a találkozásra, de féltek attól,

hogy majd hiába várakoznak, és az csalódást okozhat. Így bátran bevallották, hogy egyikőjük sem volt ott.

Így a távolba került az a bizonyos Bivalyos Csárda, az azt követő esték gyönyörei, a fiatalság bátor magatartása, az együtt töltött órák meghitt pillanatai.

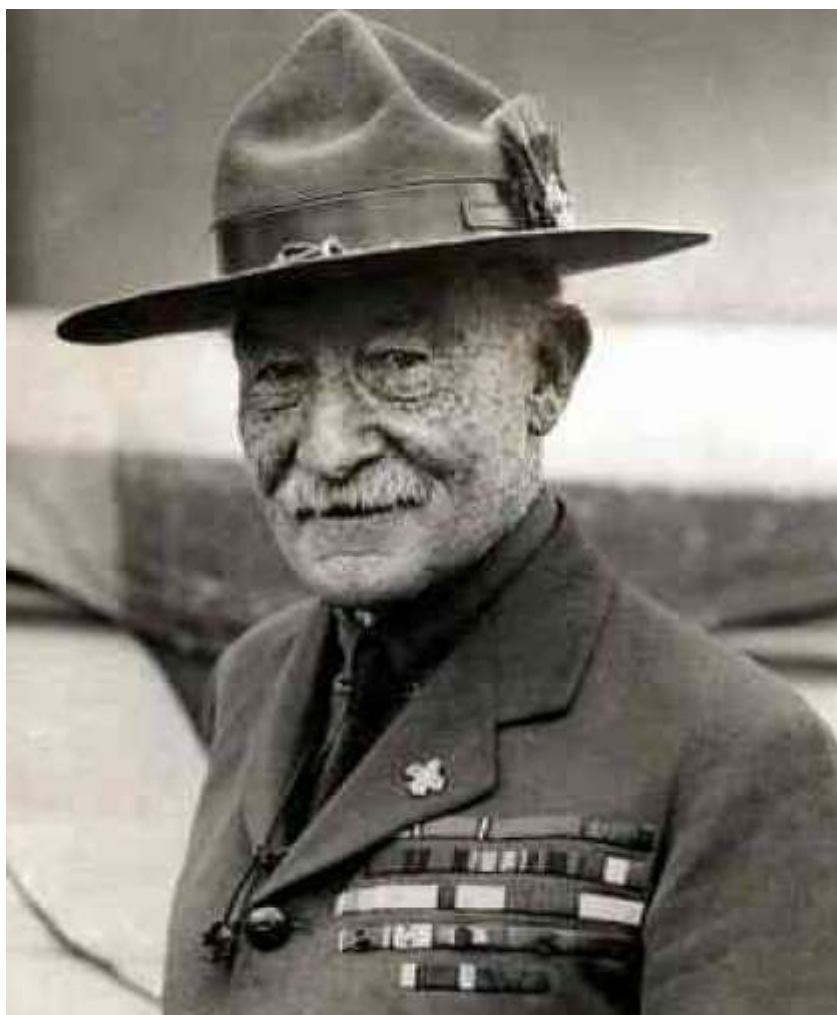
-Mennem kell! – mondta Gitta. Mind ketten felálltak és megfogták egymás kezét, a szemek újból találkoztak.

-Jó volt újból látni téged! – mondta Péter. Gitta egy kicsorduló könnycseppet majsolt szét az arcán. Megcsókolta Pétert, nem szólt semmit, a presszóból kilépett a körút forgalmába, és néhány pillanat alatt el is tűnt a tömegben.

Szabad lélek

A faluban lakott egy hatvan év körüli férfi. Szép magas ember volt, ősz hajjal és egy zöldre festett férfi kerékpárral. Ez elválaszthatatlan volt tőle. Így volt kerek, egész. Mindenki csak Sanyinak hívta. A falu szélén, egy piros cserepes házban lakott, ott élt már vagy öt éve.

Sanyit egy különleges, különc embernek ismerték. Öltözetét sokszor változtatta. Nyári időszakban zsebes kaki színű inget viselt, egy síp volt a bal felső zsebében, melyet a fonott zsinóron a vállpántjához erősített. Ezen az ingen vagy öt-hat helyen különböző helyekről kivágott, színes

logós reklámok díszeltek. Volt ott Panda maci, Pizza Hut, Adidas, vagy éppen egy Libris könyvkiadói logó, piros, sárga mezőkben csak úgy virított rajta. Biztosan ő varrta fel ezeket. Kockás sálból tekert nyakkendőféle a nyakában. Fején egy kerek tányérsapka, melyet a sildjétől megfosztottak. A sapkán körbefutó fekete szalag, egy helyen tíz centire, lelógott. Így úgy mutatott, mint egy hajóról kimenőt kapott matróz lenne. Első ránézésre ettől a sok díszítéstől, tábornoknak is vélhette bárki. Ehhez ugyan a kerékpár nem illett, de volt valamikor a magyar hadseregben kerékpáros század. Úgy tűnt Sanyi ezeknek akar maradandó emléket állítani különös jelmezével. Az öltözék ősszel olyan katonai terepjáróra váltott. Télen prémes kucsmát viselt, szörmével bélelt télikabáttal.

A kerékpárján hátul egy drótból font négyszögletes kosár, benne szatyrai, vagy amit éppen szállított. Kenyeret, tejet a boltból. Erre a szögletes kosárra hátul egy kerek tábla volt felfüggesztve. Olyan, mint a KRESZ tábla, csak kisebb. Rajta egy széles piros nyíl, amely az utána követőnek nyíllal balra mutatta az előzési irányt. Ez alatt egy megkurtított rendszám-tábla függött. Valahol találhatta, egy száguldó autóról eshetett le. Mégse legyen azonnal felismerhető, a rendszám-tábla első betűjét és utolsó számjegyét levágta. Így csak annyi maradt belőle: KS 58. Ha meg akarnánk fejteni, azt is mondhatjuk, ez „Különös Sanyi”, aki pontosan „58” éves. Ehhez a szögletes kosárhoz erősítve egy másfél méteres antenna, vastag huzalból, melyen egy pici nemzeti színű zászló lengett.

Sanyit a faluban olyan, nem komplett figurának tartották. Ártalmatlan volt, soha nem veszekedett senkivel. Senki nem tudta, honnan jött, hogy került ide, csak

egyszerűen volt. Nem balhézott, ha megállt, akivel találkozott, váltott pár szót, de tőle soha nem mertek kérdezni semmit, félve, hátha baj keletkezik, mert hangja erős, öblös volt, szinte parancsoló. Mindenkit letegezett, ha fiatal volt vagy éppen öreg. – Hogy vagy? – kérdezte öblös hangján. A választ meg sem várta, majd jött a következő kérdés: - Merre mész? Mintha tudni szeretne volna, ki merre megy, hogy érzi magát. Aki többször találkozott vele, udvariasságból vagy óvatosságból csak annyit mondott: - Kösz! Megvagyok! Néha betért a kocsmába, ivott egy fröccsöt és ilyenkor a szabadságról beszélt. – A szabadság, ez kell nekem! – kezdte mondandóját. Aztán a közelében állótól megkérdezte, kemény hangon: - Nincs igazam? Félve, némán bólogtak vagy hümmögtek, olyan értetlen szöveget. Sanyi felhajtotta borát, a poharat a pultra tette. Köszönt: - Szép napot nektek! Elmenőben még hozzá tette: - Nekem a legjobb! – mondta mindig, de ennél többet nem árult el. Felpattant kerékpárjára és elhajtott, titokzatos célja felé. Mindenki úgy érezte ez a figura egy olyan ember, aki szabadon kószál, szabad mindene.

Az ima

Suhajda Sándor, ez a harminc éves nőtlen fiatalember hosszú évek óta ebben a városban lakott. Jelenleg albérletben egy öreg néninél. A város legnagyobb gyárában dolgozott. Ebben az üzemben két fontos ember volt. Az egyik Tömötör Kázmér igazgató, a másik Suhajda Sándor udvaros. Az igazgató igazgatta a gyárat, Sándor pedig tisztán tartotta a gyár udvarát. Locsolta a ládába kirakott virágokat és kétnaponta felseperte a járdát, ami a gyár előtt volt.

Munka után pedig ellátogatott a „Háromlépcsős” borozóba és a cimborákkal ott iszogatót záróráig. Ez a tartózkodás, meg a haverok unszolása elegendő volt, hogy felöntsön a garatra és másnap szédülten keringett a gyár udvarába. Már többször mondták neki: - Sanyi! Ez nem élet. Meg kellene nősnöd. Ezen elgondolkodott, eszébe jutott: - Kinek kellene egy ilyen kicsapongó férfi? Aztán nagy döntésre szánta el magát. Másnap be is jelentette a borozóba: - Nem fogtok itt látni, összeszedem magam, leszokom az italról. Na, ezen aztán elcsodálkoztak, de Sándor másnap nem volt a borozóba. Sanyi nélkül teltek a

hetek. Mondták is egymás között: - Ez az őrült, még tényleg megjavul.

Az állomásnál volt egy két tornyú templom. Ezt követően minden este, meg hétvégén betért ide. Nem az imádság miatt csak úgy magányosan elmélkedni. Egy ilyen lelki gyakorlat után ment hazafelé, nem is nézett szét az úton. Aztán egyszer azt vette észre, hogy a borozó előtt áll. Hirtelen félelem fogta el: - Istenem a Mennybe! Várt el kicsit, csend, aztán megszólalt egy hang: Sanyi, ide menj be!

Körülnézett, semmi gyanús, felrohant a lépcsőkön, megfogta az ajtó kilincsét és benyitott a borozóba.

Dömötör bácsi és a kutyája

A két öreg, Dömötör bácsi és Emma néni, békésen éltek nyugdíjas éveiket. Ez a nyugalmas békesség már vagy tizenöt éve változatlan ütemben pergette az idő lapjait. Változást csak az utóbbi öt évben hozott egy esemény. Mégpedig Dömötör bácsi elutazott egy régi barátjához, születésnapot köszönteni. Hosszadalmas volt a telefonüzenetek sokasága. Hiszen Dömötör bácsi már közel volt a nyolcvanadig élet évéhez és Emma néni nem szívesen engedte el az öregurat egy távolabbi vonatozáshoz. Akit köszönteni kellett, az egykorú régi barátja volt, nem volt kibúvó, menni kellett.

Emma néni kikísérte az állomásra, felsegítette a vonatra, a barátja pedig a cél állomáson várta. Így minden levolt rendezve.

Az a bizonyos esemény, amely változást hozott a két öreg életébe, egy kutya volt. Dömötör bácsi a születésnap köszöntésről egy tacsókó kutyával tért haza.

-Vidd el Dömötör, nem fogod megbánni – mondta a barátja. Az öreg csak nézte a kis kutyát, az pedig apró gomb

szemeivel hízelgően nézett vissza rá. A kettőjük kapcsolata, mindjárt az elején töretlennek látszott.

Párnapi távollét után megérkezett Dömötör bácsi, jobbján pórázon a Tacskó kutya. Emma néni, amikor ajtót nyitott a látványtól földbe gyökereztek lábai, az ajtóból nem akart el mozdulni. Azon töprengett, hogyan engedje be a hívatlan vendéget. Dömötör bácsi vetett véget ennek a nem fogadom állapotnak.

-Megjöttünk, hoztam egy kis barátot! – mutatott a Tacskóra. A kutya barátságosan csóválta vékony, rövid farkát és tekintetéből, főleg szemeiből azt lehetett kiolvasni: - Itt vagyok, örülök nektek! Ne bánkódjatok, jó barátok leszünk. Ezzel a képzelte gondolattal be is szaladt a lakásba, kitépve a pórázt Dömötör bácsi vacilláló kezéből. Körbe futott a lakásban, megnézett mindent és aztán megállt a szobaajtóban és elégedett pillantásokat vetett a két megszeppent öregre.

Ez volt a kezdet. Nem veszekedett a házaspár, Emma néni csak annyit mondott: - Engem is megkérdezhetné volna, kell-e kutya vagy nem!

Dömötör bácsi megpróbálta elmagyarázni, hogy ő sem gondolt arra, hogy majd kutyatulajdonos lesz. A barátja ajándékozta meg, az ajándékot nem illik visszautasítani, tehát jött a kutya.

A Tacskó pedig úgy tett, mintha már évek óta ebben a lakásban élne. Ahogy járkált a lakásban, nézte a két öreget, elbűvölő volt. Kezdték olvadozni és már úgy érezték, hogy a Tacskó ugyan olyan lakó itt, mint ők. Tehát, levette őket a lábukról. Kedveskedtek a kutyának, jó falatokkal.

Eltelt már jó két hét, amikor Emma néni előállt az ötlettel.

-Nevet kell adni a kutyának!

Dömötör bácsi nem szólt, egy jó kutya néven gondolkodott.

-Lány a csibész! – jegyezte meg.

Kipróbáltak neveket, de egyik sem tetszett, már majdnem letettek arról, hogy nevet adjanak a kutyának, amikor Emma néni felkiáltott:

-Kornélia! Ez legyen a neve! – mondta határozottan. Demeter bácsinak már elege volt a nevekből, arra gondolt, ha az asszonynak ez jó, akkor legyen ez a neve.

Kornélia, mármint a Tacsó, élte új helyén hétköznapijait. Reggelente Dömötör bácsi levitte sétálni. A séta nem mindig sikerült, mert Kornélia, inkább futni szeretett. Ha futhatott, boldog volt, de pórázzal ez nem ment. Kellett keresni egy olyan helyet, ahol az öreg lekapcsolta a pórázról és szabadon futhatott, apró, rövid lábaival. Ilyenkor olyan volt, mint egy kiszabadult kisgyerek. A szaladgálásnak nem akart vége lenni. Már sokszor magához hívta, hogy egy kicsit pihenjen. A kutya futkosásának már a nézésében is kifáradt az öreg. A kutya, mármint ez a fajta akaratos és önfejű volt. Nem lehetett megtiltani neki semmit. Ilyenkor boldog volt és hálásan nézett gazdájára.

Ha nem foglalkoztak vele, akkor kitalált valamit, hogy ráfigyeljenek. A múltkor a lakásban azt vette észre Dömötör bácsi, hogy a kutya húzza a hátsó lábát. Olyan volt, mintha egy balesetben megsérül volna. Szomorú szemmel keringett a lakásban. Azonban amikor foglalkozni kezdtek vele, egyszerűen elmúlt a lábfájása, véget vetett a

színlelésnek, a színészkedésnek. A számmisztika szerint ez a fajta kutya ragaszkodik a megszokott dolgokhoz. A szakemberek összegezve jellemét, kis Napóleonnak is nevezik.

A legutóbbi séta során a Tacsó a levett pórázról kecsesen futkorászott, jó kedvű volt. Demeter bácsi egy idő után megelégtelt ezt a fajta futkosást és szólította a kutyát:

-Kornélia! – aztán megismételte: - Kornélia! - szölongatta.

Egy közelben álló hasonló korú férfi csak állt és figyelte a kutyát, meg az öreget. Amikor a kutya odajött a gazdihoz, megszólalt:

-Kornélia egy rakoncátlan hölgy! – mondta és bölcsen mosolygott Dömötör bácsira, aki csak állt egyhelyben és igazat adott a férfinak.

A Vállalkozó

Ezzel a megnevezéssel életünk során sokszor találkozunk. Ugyanis az ember bármely korban lehet vállalkozó. A hétéves gyerek azt mondja: - Átugrom az árkot! Tehát vállalkozik valamire. Igaz pénzt nem kap érte, mert az igazi vállalkozó olyan dologra, cselekvésre vállalkozik, amelyet meg kell fizetni. Ilyen az asztalos, az ács, a motorszerelő, de sorolhatnánk hosszan ezt a sort.

A mi hősrünk is vállalkozó. Kreol bőrű cigánygyerek, úgy huszonöt éves. Név szerint mindenki csak úgy ismeri, a Tibike. Valóban Péter a neve, de ezt ő nem használja, az ő közösségében csak Tibike, mindenkinek.

Tibikének nincs szakmai képesítése, hogy azt felhasználva vállalkozást folytasson. Abban a kisvárosban, ahol lakik, mindenki ismeri. Középtermetű, masszív kötésű ember. Korban olyan huszonöt éves lehet. Tehát a nyolc osztályt több nekifutás után sikeresen letette. Tud olvasni, írni, és aki ismeri azt is elmondja Tibikéről, hogy csavaros esze van, jól tud beszélni, szinte mindenkivel szót ért. Tehát, tud „számolni”. Összegezve, Tibikének ez a képesítése, erre alapozta vállalkozását.

Otthon lakik, szüleinél. Apja mondta az utóbbi években:

-Kezdhetnél már magaddal valamit!

-Mit? – kérdezte gyenge hangján.

-Dolgozzál, vállalj munkát. helyezkedjél el valahol!

-Lapátolni azt nem fogok! – szögezte le Tibike határozottan.

-Nem kell sűrgetni! – mondta az anyja és megsimogatta Tibike fejét.

-Nekem mindegy, csak csinálj valamit. Ne üldögélj itthon, céltalanul! – összegezte az apja szigorúan és ezzel befejezte a korholást, kiment az udvarra cigarettázni.

Tibike leült a konyhába, nézte anyját, aki készítette az ebédet. Most tényleg arra gondolt, csinálni kellene valamit. Mindent összerakott és azt mondta önmagának, vállalkozom!

Nem nagy ez a vállalkozás, de arra nagyon is megfelel, hogy aránylag kényelmes munkával pénzt is keressen. Nem túl bonyolult ez a vállalkozás. Ez a segítő készségen alapszik. Tibike segít mindenkinek. Reggelente végig megy a főutcán, beköszönt minden boltba, beszélget egy kicsit, aztán tovább megy.

-Hová Tibike? – kérdi az egyik ember az utcán.

-Hozok három lángost a Pistinek. – ő a hentes az egyik ABC-ben.

Máskor:

-Megyek a postára, feladom a Sárika csomagjait! – a Sárikának cipőboltja van és a megrendelőknek így küldi a cipőt vagy szandált. Becsomagolja csomagként és Tibike elviszi a postára és feladja, visszamegy a boltba.

-Itt a csomagfeladó! – mondja és leteszi az asztalra. Ott már kivan készítve egy kékszínű ezres. Zsebre vágja,

köszön és megy tovább. Átsétál az ABC-hez. Bemegy a boltba és Vikit keresi. Ő a bolt vezetője.

-Már vártalak – mondja Viki. – A parkolót is nézd körül, mert ezek az autósok eldobálnak mindent – mondja Viki. – A szerszámok a szokott helyen.

Tibike veszi a tárolóból a söprűt, lapátot, meg a húzós kocsit. Végig söpöri a területet a bolt körül, meg a parkolóban. Aztán a szemetet a bolt melletti kukába borítja. Végezetül visszamegy a szolgáltatás áráért. Kap egy ezrest, meg a most kisült pogácsából egy zacskóval. – Látod, így megy ez, mert a boltban még csak kitakarít a személyzet, de kívülrre senki sem akar menni – mondja Viki magyarázatként.

Tibike benéz az óráshoz. Bözsike az órás, nagy családja van. Ezekről gondoskodni kell, élelemmel és még sokféle eszközzel. Ez úgy néz ki, hogy szerdai napon benéz a Tibike, kap egy kézzel írott cetlit. Azon rajta van, mit kell megvenni a piacon, hogy hétvégén Bözsike zavartalanul tudjon főzni a családnak. A cetlin van minden élelmiszer alapanyag, be kell nézni a henteshez is. Bözsikének van egy nagy füles kosara, azt szokta magával vinni, abban hozza a megvásárolt alapanyagokat. Van úgy, hogy kétszer is kell fordulnia. Aztán leteszik a dolgokat, elszámol a kapott pénzzel. Amint végez, kézbe kapja a „munkadíjat”. Ez ugye változó, mit és mennyit kell vásárolni. Az összeg úgy ezer-vagy ezerötyszáz körül mozog.

A vállalkozáshoz hozzá tartozik a kínai boltban való látogatás is. Ez általában hetente kétszer valósul meg, milyen kedve van a Tibikének a cipekedéshez. Mint ismert a városban több évvel ezelőtt nyitott egy olyan boltot egy kínai srác a feleségével, amely olyan dolgokat árul, ami egy

háztartásban okvetlen kell. Ezek az eszközök elég széleskörűek, ha csak a mosószer, egészségügyi papírokra, édességekre, többféle csokoládéra, kávéra, italra, konzervekre gondolunk. A lényeg ebben a boltban az, hogy pár forinttal, minden olcsóbb, mint az ÁBC-ben. Tehát nagy a forgalma, sok a vevő. A kínai boltos, a Sanyika, már egész jól beszél magyarul, nem lehetne eladni, különben is nagyon jó érzéke van az üzlethez. Mindenki csak Sanyikának nevezi. Eredeti neve Shu Tong, ezt egy magyar nem tudja megjegyezni és majd mondani. Inkább egyszerűen lefordítja. Gondolja, ha a neve S betűvel kezdődik, az nem lehet más csak Sanyi, Sanyika.

Ez az érzéke abban is megmutatkozott, hogy a boltja a város központjában működött, ezt most áttette egy hidegre szerelt gyár, épületébe. Változnak a dolgok, az üzem, amely valamikor kötött árut gyártott, beadta a „kulcsot”, az épület üresen állt. Sanyika, a kínai boltos szemet vetett erre az üres gyári részlegre. Most egy ugyan olyan boltja van, mint a régi volt, de árul még vagy százféle eszközt, cikket és úgy néz ki, mint egy áruház.

Az árut papír karton dobozokban szállítják a boltba. Aztán amikor ezek a dobozok kiürülnek, szinte hegyeket alkotnak. Ekkor jön a Tibike és húzós kocsijára felpakolja és viszi a méhtelepre. Ez az egyik legjövedelmezőbb vállalkozása, mert egy-egy fuvar, több ezer forintba is

kirúg. Ez a munka a rakodás, meg cipekedés miatt, kissé fárasztó, ő azonban szívesen csinálja, a Sanyika is elégedett vele.

Még egy állandó vállalkozása van. Ez belefér a napjában, hiszen egy reggeli és egy esti munkarészből áll. A főutca sarkán áll a meséből átvett fagyaltos, a Bagaméri, aki a fagyaltját „maga méri”. Persze ez csak a mesében van így, mert a fagyaltos Tóth Ferenc cukrász, becsületes névre hallgat. Aztán van annyira rafinált, hogy a fagyaltját nem ő, hanem négy nagyon csinos fiatal lány méri. Legényembernek érdemes nyalni ott egy fagyaltot, szemmel tarthatja a szépségeket.

Tibikének az a dolga, hogy korán reggel, úgy hétóra körül a fagyaltoszó elé kirak négy asztalt, négy-négy székkal. Szépen kiigazítja őket, olyan katonás rendbe. Tisztára töröli, hogy a vendégnek ne legyen panasza. Már ekkor reggel kap egy tölcsérbe két nagy gombócot, a legfrissebb fagyaltból, melyet az egyik asztalnál ülve, elnyalogat, közben szemléli a város forgalmát. Ez olyan, mint egy úri foglalkozás, kinézetre. Aztán este, mikor zár a fagyaltos, Tibike összeszedi a székeket, meg az asztalokat és a bolt melletti helyiségben dekkoltatja, a reggeli újbóli kihordásig. Ilyenkor is kap egy fagyaltot, nem választék szerint, hanem abból, ami az nap nem fogyott. Tóth Ferenc cukrász mester hétvégén találkozik Tibikével és ilyenkor rendezik a heti munkabért, amely változó, a forgalomtól függ. –Most csak ennyit tudok adni! – mondja a szűkebb héten a cukrász, de ez kitesz minden héten legalább kétezer forintot.

Tibike elégedett ezzel a sokszínű és változatos munkával. A pénz ugyan lehetne több, de ha ez van, akkor

ezzel kell megelégedni. Az egyik, nála idősebb barátja már többször mondta neki:

-Tibi, ebből hosszú távon, nem lehet megélni. Keressél valami állandót!

-Jó ez nekem. Megvan mindenem. Otthon vagyok a mamánál, így nincs semmi baj – összegezte a felvetést. De azért gondolkodott az elhangzottakon, érezte ez a vállalkozás, nem az igazi, tényleg emberes foglalkozást kellene folytatni. De ezzel ennél többet nem foglalkozott.

A barátja, aki egy kicsit jártasabb volt a dolgokban, egyik nap azzal állt elő:

-Tibike, mond, hogyan lesz ebből a kódorgó vállalkozásból majd nyugdíjad? Mond el nékem, magyarázd meg!

Erre aztán tényleg nem tudott válaszolni, pedig sok dolgot megoldott ő már. Abban az egyben biztos volt, dolgozni kell!

Teltek a napok a hetek, pont a fagylaltosnál nyalta az aznapi vaníliás fagylaltját, amikor leült melléje a kitett asztalhoz egy középkorú férfi. Nézte Tibikét egy darabig, majd megkérdezte:

-Mond, van neked állandó munkahelyed? - és kemény nézéssel várta a választ.

Tibike gondolkodott, elmondja-e, hogy nincs, és valóban mit is csinál. Aztán úgy felelt határozottan:

-Nincs!

-Eljöhetnél hozzám? Nekem van egy autó javító szervizem. Hiányzik egy ilyen fajta srác, autókat kellene mosni. Jó pénz ajánlok neked, egy műszakos meló, minden délelőtt, héttől háromig. – Aztán elhallgatott, várta a választ.

Tibike nem válaszolt, csak gondolkodott. Az autó javító vállalkozó tudta, hogy a pénz majd csábító lesz és mondott egy összeget.

Tibike elpirult és barna bőrén, furesán hatott a pír. Bólintott és ennyit mondott: - Rendben!

Innentől kezdve Tibike az autójavítóba mosta az autókat. Magasnyomású vízsugarával pásztázta a koszos tragacsokat. Azért néha eszébe jutott a saját, régvolt vállalkozása, de most büszkébb volt, mert ebből a keresetből futotta mindenre, még a nyugdíjalapba is levontak a későbbi évekre.

